

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

As átmeneti idő alatt hetenként egyszer jelenik meg.

As Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

As egyesületi tanács felügyelete alatt

Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.

Felolvasó szerkesztő: Enday Barna.

Segédszerkesztő: Rothmeyer Imre.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-05.

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: József 99-22.

Előfizetési árak

1 évre	520 K.	OMGE tagoknak a tagdíj díjén kívül	
1/2 évre	260 "	1 évre	320 K.
1/4 évre	130 "	1/2 évre	160 "
		1/4 évre	80 "

Egyes szám ára 20 K.

Előfizetést csak a naptári negyedévek szerint fogadunk el. Külföldre (megszállott területekre is) a fenti előfizetési árak kétszerese.

TARTALOM:

A földadójavaslat és a gazdák.
A mezőgazdasági kamarák állásfoglalása a földadójavaslat szemben.
A földbirtokos adója.
A fásítás kérdése.
Az Aereboe-Wrangelléle trágyázó rendszer kritikája. (Gyárfás József.)
A nemesített buzafajták. (Grabner Emil.)
Miről ismerjük fel a veszetzéget. II. (Hutya Ferenc dr.)
Új rendeletek.
Gazdatársadalmi mozgalmak.
Pusztító tűzvész.
Terméskilátások.
Gyárfás József előléptetése.
Vegyes közlemények.
Tőzsde, Kereskedelem.
Szerkesztői üzenetek.

A földadójavaslat és a gazdák.

Az 1922. augusztus 19-iki Országos Gazdagylés elé terjesztendő határozati javaslat.

Mondja ki az Országos Gazdagylés, hogy: 1. A magyar gazdakörönység hazafias és hagyományos kötelességének tudja és vallja, hogy minden tőle telhető áldozatot meghozva, kivégye a maga aránylagos részét a világháború és az azt követő megrázkódtatások következtében az országra háruló óriási terhekből s távol áll tőle, hogy más termelőosztályok rovására magának előnyt biztosítani akarjon. Jogos kívánsága azonban, hogy a tőle követelt áldozatok meg ne haladják teherviselőképességét, amelyet minden más termelőosztálynál erősebben igénybevettek a háborús és forradalmi évek eseményei. Jogos kívánsága továbbá az is, hogy a mezőgazdaságtól követelt áldozatok arányban álljanak a többi termelési ágak megterhelésével és így ne sértsék az egyenlő és arányos teherviselés elvét.

2. A gazdaközönség akkor, amidőn példátlanul súlyos, sok milliárdot tevő új adóterhet készülnék rá kivetni, joggal elvárhatná, hogy kellő időben meghallgattassék. És így megütközéssel veszti, hogy érdekképviselői szerveinek nem adatott idő és alkalom az új adójavaslatokkal szemben álláspontjukat kifejtetni, mielőtt a nemzetgyűlés, illetve annak pénzügyi

bizottsága kebelében az új adójavaslatokra vonatkozó tárgyalások megindultak.

3. A pénzügyminiszter előterjesztette földadójavaslat abból a feltevésből indul ki, hogy a föld tiszta hozadéka ugyanakkora maradt, mint békeidőben, tehát a földre háritandó hozadéki adóteherarányértékben ugyanakkora kell hogy legyen, mint amekkora békeben volt. Ezzel szemben tényként megállapítja az országos gazdagylés, hogy a föld tiszta hozadéka a békeviszonyokhoz képest csökkent. Ezt elsősorban az okozta, hogy a föld nyers hozadéka, mint az országos termésállagok mutatják, lényegesen a békebeli átlag mögött maradt, míg viszont a termelési költségek jelentékenyen emelkedtek. Ha tehát a pénzügyminiszter ugyanolyan földadójavaslatot akarna a földbirtokos terhelni, mint amint a békebeli volt, akkor az arányértékre átszámított jelenlegi, megcsökkent tiszta hozadékokhoz kellene azt viszonyítani. Vagy pedig nyíltan be kellene vallania, hogy a békebelinél jelentékenyen súlyosabb adóterhet kíván a földre háritani. Az országos gazdagylés megállapítja, hogy a tájékozatlan közvélemény egyenes megtevését jelenti az újonnan tervezett földadónak olyan beállítása a javaslat indoklásába, mintha az a békebelivel azonos, sőt a javaslat 6-ik §-ához fűzött indoklás szerint csökkentett adóterhet róna a gazdára. Megtévesztő ez annál is inkább, mert az összehasonlításnál elhallgatja a javaslat indoklása az, hogy a földet a fölemelt földadón kívül a múlttól eltérőleg rendkívül súlyos jövedelmi és állandó vagyonadó is terhelik, amelyekkel szemben az általános jövedelmi pótdadó és a betegápolási pótdadó tervezett elengedése egyáltalában nem jelent számbevehető engedményt.

4. Az országos gazdagylés tiltakozik a földnek és hozadéknak az adóemelés tetszetősebbé tétele érdekében való túlértékelése s a földre nehezedő adótehernek a valóságosnál alacsonyabb gyanánt való feltüntetése ellen.

Ez annál veszélyesebb, mert az ország anyagi erejének hamis megítélésére vezet.

5. Megállapítja az országos gazdagylés, hogy a pénzügyminiszter földadó javaslatában tervbevevett földadókulcs nemesak hogy messze túlhaladja a földadó bekebeli értékét, hanem az átlagos jövedelmezőségű mezőgazdasági

üzemnek elviselhetetlenül súlyos megterhelését jelenti. Már pedig adók megállapításánál mindig figyelembe kell venni a kedvezőtlenebb körülmények között termelő, kisebb és közepesebb hozadékokat felmutató gazdaságokat. Továbbá számításba kell venni azt is, hogy a tervbevevett adókulcs a többi adóterhakkal együttesen minő megterhelést jelent. Megállapítja az országos gazdagylés, hogy földadónak békebeli hozadék alapján való kirovása mindaddig nem lehetséges, míg a termelés békebeli színvonalát el nem éri, míg a termelési költség és az értékesítési lehetőségek tekintetében a békeállapot helyre nem áll s amíg meg nem szűnnek a fennálló forgalmi korlátozások, kivételi tilalmak és kivételi illetékek, melyek a mezőgazdaságot milliárdokra menő közvetett adókkal terhelik.

6. Megállapítja az országos gazdagylés, hogy a buzaakulcs alkalmazása helyes és igazságos volt, mint értékmérő az egyszeri ingatlan- vagyonváltás mértékének megállapítására, ámde nem felelhet meg egy évenként megismétlődő adónál, amely ezen az alapon éppen a legrosszabb termésű, tehát a termelőre legkedvezőtlenebb években jelentené a legsúlyosabb megterhelést. Elsősorban téves a háború előtti években a buza értékének 20 koronával való felvétele. Az áralakulás ugyanis ezt az árat már akkor, függetlenül a később bekövetkező háborútól, túlhaladta és legalább 25 koronás háború előtti buzaértéket kell az összehasonlítás alapjául venni. Továbbá a buza árának emelkedésével egyáltalában nem tartott lépést számos egyéb mező- és erdőgazdasági termény, például az állatok, a fa, a bor, a tej stb. áralakulása. Így a buzaalapon való megadóztatás a buzaátadásra egyáltalában nem, vagy csak alig termelő kisebb mezőgazdasági üzemet aránytalanul súlyosan terhelné, másrészt aránytalanul sújtaná azokat a gazdaságokat is, amelyek tulajdonban rozst termelnek vagy főként az állattenyésztés hozadékára támaszkodnak, valamint az összes erdőgazdaságokat.

A buzaadókulcs nagy hátránya az is, hogy úgy a buzaértékben fizetésre kötelezett termelőt, mint a buzaértékben adót szedő államot állandó bizonytalanságban tartja az adónak pénzben kifejezett értékösszegének tekin-

Amerikai rendszerű
13-as számú

Tornádó tengersizártépőgépet
tartalékdobbal, továbbá kerekre szerelt
Ásványi-féle tengersizártépőgépet

raktárról szállit, míg a készlet tart, a
Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezeté
műszaki és géposztálya
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám

tehetően. Adminisztratív a végrehajtásnál le-
küzdhetetlen nehézségeket támasztana és úgy
a községi, mint az állami költségvetés össze-
állítását ingataggyá tenné. Mindez odavezet, hogy
úgy a termelő, mint az állam spekulációba
sodródik. Ezenkívül a buzaadókulcs a leg-
messzebbmenőleg veszélyeztetné a közellátást,
mert azt a termelőt, aki buzájával az adófizetés
ből kifolyólag spekulálni nem akar, arra kény-
szerítené, hogy az adófizetési terminusokra
megfelelő mennyiségű gabonáját visszatartsa.

7. Az országos gazdaggyűlés kimondja, hogy
haszonbérletnél az adóteher viselésének köte-
lezettsége tekintetében a haszonbérleti szerző-
dés rendelkezései legyenek mérvadók. Ugy
azonban, hogy a szerződésileg az adóteher
viselésére kötelezett fél a felémelt adóból
csak az alapadó annyiszorosát tartozzék vi-
selni, ahányszorosra a haszonbér az alap-
bérhez képest emeltetett. Az alapadónak ezen
a többszörösén felüli részére vonatkozólag
megegyezés hiányában bármelyik fél kéré-
sére, ugyszintén olyan bérszerződéseknél, ahol
időközben béremelés nem történt volna, a fel-
emelt adóteher viselésének kérdésére nézve,
bármelyik fél kérelmére a haszonbérleti ügyek-
ben eljáró vegyes bíróság dönt. A haszonbérbe-
adót azonban földadó címén a tiszta haszonbér
25%-ánál nagyobb teher semmiesetre sem ter-
helhesse.

8. Az országos gazdaggyűlés a pénzügyminisz-
ternek azt a tervét, hogy az általános jövedelmi
adónál és az állandó vagyonadónál az adómen-
tes minimumot emeli és a fokozatos adókulcsot
a középjövedelmekre és középvagyonokra nézve
mérsékli, nem tekintheti a javaslat súlyos és
sérlemes voltával szemben felmerült aggályok
elosztására alkalmasnak.

9. Megállapítja az országos gazdaggyűlés, hogy
a bor ára nem emelkedett a buza árával ará-
nyosan, sőt több mint 100%-kal mögötte maradt.
Ennélfogva a földadónak a szőlőgazdaságokra
buzaalapon való kivétele kétszerte, sőt három-
szorta súlyosabb adóterhet jelentene a mező-
gazdaság többi ágára nehezező terhekénél. Ilyen
közterhek súlya alatt, figyelembevéve még azt
is, hogy a szőlők kataszteri tisztajövedelme
általában jóval magasabb a szántóföldekénél,
nemesek megakasztaná szőlőgazdaságunk kívá-
natos fejlődését, hanem szőlőink nagy részét
előreláthatólag pusztulásnak tennék ki. Az or-
szágos gazdaggyűlés a hazai bortermelés nagy
közgazdasági jelentőségére való tekintettel til-
takozik az egyenlő teherviselés elvének ily súlyos
megsértése ellen és a buzaalapot bárcsak át-
meneti időre való elfogadása esetén, méltányos
kiegyenlítést követel a szőlő- és borgazdaság
részére.

10. Az országos gazdaggyűlés arra a nagy
disparitásra való tekintettel, amely a fa és a
buza áremelkedése között fennáll, szükségesnek
tartja, hogy az erdő földadója olyképpen álla-

pittassék meg, hogy az 1909. évi V. t. c. 30.
szakaszának rendelkezése szerint megállapítandó
pótadó minden koronája csupán azon buza-
mennyiség $\frac{1}{3}$ -ával vételessék egyenértékűnek,
mely mennyiséget a törvény a mezőgazdasági
művelés alatt álló területekre nézve meg fog
állapítani.

11. Az országos gazdaggyűlés szükségesnek
tartja, hogy a földadótervezéjében a pótló-
lag oly rendelkezés vételessék fel, hogy a fél
kérelmére oly erdőbirtokokra nézve, amelyekről
a m. kir. erdőfelügyelőség igazolja, hogy kor-
látolt jövedelmezőségűek, avagy jövedelmét egy-
általában nem hoznak, a földadó eddigi mé-
tétség terjedő földadó-engedménynek legyen
helye.

12. Az országos gazdaggyűlés joggal követel-
heti, hogy amint a társulati adóról szóló javas-
lat adómentességet biztosít az épületek, gépek,
gyári eszközök, üzletfelszerelések és berendezé-
sek elhasználása által előállított értékesítke-
lés leírására fordított vagy hasonló célból tartalék-
alapba helyezett, továbbá az elhasznált gépek,
gyári eszközök, üzleti felszerelések és berendezé-
sek felújítására tartalékolt összegeknek, ugyanez
az adómentesség biztosítsák a mezőgaz-
dasági üzemeknek is, annál inkább, mert a
világháború, forradalmak, román megszállás kö-
vetkeztében ezek különösen sokat szenvedtek.

A kormány a mezőgazdasági érdekképviselő-
tek előzetes meghallgatása nélkül a nemzet-
gyűlés elé vitte adójavaslatait.

Az országos gazdaggyűlés is a nemzetgyűlés-
hez fordul igaz ügyének védelméért, bizva ab-
ban, hogy a nagy kérdésben minden pártpoli-
tikai szempont kiküszöbölésével fogja tárgyila-
gos érveit figyelembe venni. A társadalom min-
den rétegének érdeke teljesen azonos a mező-
gazdaság érdekével. Ezért bizik benne az orszá-
gos gazdaggyűlés, hogy sikerülni fog olyan meg-
oldást találni, amely a földadó emeléséből várt
és elérhető pénzügyi eredményt az ország javára
a termelés sérelme nélkül s a gazdátársadalom
megnyugvásával biztosítja.

Egyről-másról.

(A mezőgazdasági kamarák állásfoglalása a földadóval
szemben. — A földbirtokos adója. — A fásítás kérdése.)

**A mezőgazdasági kamarák állásfoglalása a
földadóval szemben.**

Az öt „Mezőgazdasági Kamara”, mint a föld-
művelők és gazdálkodók törvényes érdekképvisé-
lete, f. hó 11-én együttes memorandumot inté-
zett a nemzetgyűléshez, a tervezett földadójavas-
lat tárgyában. A memorandum kétséget kizárólag
megállapítja azt, hogy a földadónak legújabb
tervezete felülhaladja a földművelők tehervise-
lését s rövidesen az okszerű gazdálkodás
tönkretartásához fog vezetni. Ennek a súlyos
megállapításnak helyességét, az életből merített,

szigorúan tárgyilagos adatok és számításokká
bizonyítja, kimutatva az egyes mezőgazda-
sági üzemágak jövedelmezőségének összevetése
útján, hogy mekkora a mezőgazdaság tehervise-
képessége. Rámutat arra, hogy a rét, legelő és
szántóföldi takarmánytermelés, mely a mező-
gazdaság termőterületének kerek 50%-át teszi,
az állattartás útján értékesül, az állattartás pedig
évről-évre veszteséggel jár. Pontos üzemmatisz-
tikai adatokkal kimutatja, hogy a gazda jelen-
leg összes termelvényeinek csak 24%-át viheti
piacra a háború előtti 33%-al szemben. Buza-
ból a békebeli 50% helyett csak 33% ot, a
többit az emelkedett üzemi kiadások emésztik
fel. Ez a számítás ugy alakul, hogy buzából
6 q termést véve fel, békeben kerekén 3 q t,
jelenleg pedig 4 métermázsát kénytelen a gazda
gazdaságában felhasználni s így jelenleg piacra
csak két métermázsát kerühet. A buza/ára ma
már közel jár ugyan a világarparitáshoz, ez azon-
ban a gazdára nézve a piacra kerülő ilyen
csekély mennyiség miatt nem különös előny.
Hiszen a gazda ma összes terményeinek csak
24%-át viheti közvetlenül a piacra, a buza-
valuta tehát csakis az eladott 24%-nál érve-
nyesülhet.

Utal arra a köztudomású tényre, hogy a
föld és állattartás termőképessége lényegesen
visszaesett, csekélyebb trágyázás és tökéletlenebb
talajművelés folytán a terméseredmények eső-
kontek s ez a körülmény is kevesebbit a piacra
kerülő mennyiséget s csökkentti a tehervise-
képességet.

A termelési költségek és bevételek viszonyá-
nak alakulását több kisebb és nagyobb gazda-
ságból nyert számadatokkal világítja meg a
memorandum, melyek alapján megállapítja,
hogy a munkabérek, ipari cikkek és fogyasztási
anyagok ára részben közel jár az aranypari-
táshoz, részben pedig azt meg is haladta, a gazda-
ság termelvényeinek jelentékeny része pedig
az aranyparitáson lényegesen alul marad. Külö-
nösen az állattartásnál látható, hogy még egyet-
len egy állatnem ára sem érte el az aranypari-
tást, pedig a rájuk fordított költségek jelenté-
keny része az aranyparitáson túl van. S mint-
hogy a gazda jövedelmének 50%-át állattartás-
ból nyeri, ennek az üzemágnak kedvezőtlen
jövedelmezősége a teherviselőképesség lényeges
apadásával jár.

A tervezett földadónak a többi kereseti osztá-
lyok adózásával való összehasonlítására tér át
ezután a memorandum s megállapítja, hogy a
megterhelés feltétlenül egyenlőtlen. Igazságos
teherviselés csak úgy érhető el, ha a többi
hasznos hajtó foglalkozást üző kereseti adóját
is aranyparitásra emelik. Ilyen mérvű meg-
terhelést azonban az általános kereseti adótör-
vénytervezet megközelítőleg sem tervez.

Végül rámutat arra, hogy a békebeli buza-
árnak — mint adóalapnak — megállapítására
igazságosan és méltányosan csak a háborút követ-

D. PÁPAY - FÉLE OLTÓANYAG ÉS SZÉRUMINTEZET R.T. VI. TERÉSKÖRUT 21. TEL. 20-10
Biztosan véd Sertéshimlő és juhhimlő ellenes védőoltóanyag Nyhe oltási reactio

NUTRICIA TEJÜZEMI ÉS TÁPSEGÉPFARI SZÉRVÉNYTÁRSASÁG
Gyár: Budapest, I., Attila-ut 31. szám. Rendelések felvétele: VI. Terék-körut 21. szám
Tejüzemi osztályának termékei: **FETTÓ** Dr. Feticsek Ottó magy. kir. állatorvosi főisk. tanár, a tejhygiénai
laboratorium vezetőjének eljárása szerint és ellenőrzésével készült. **Sajtolté por**
! Állami ellenőrzés alatt! 173 **Sajtolté por** (1:100,000) (1:10,000)

Tetta MAGKERESKEDELMI ÉS KIVITELI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Balaton-utca 16. szám. Lipót-körut mellett.
Telefonszám 34-92 és 32-88. Vásárol: biborherét vetőmagvakat
Sürgőnycim: „TerraMag Budapest”
Mintázott ajánlatok ár és mennyiség megjelölésével kéretnek.

lenül megelőző hónapok buzaára szolgálhat irányadóul, már pedig ekkor a buza ára még felévi átlagban is nem 20, hanem 25 korona volt s így 1 aranykorona adó nem 5 kg. hanem 4 kg. buzamennyiségnek felel meg.

A Mezőgazdasági Kamarák a fenti indokok alapján a következő javaslatot terjesztették elő:

1. A földadótörvény hatályba lépése 1923-ik évvel kezdődjék, úgy mint ahogy az a hasznot hajtó foglalkozások törvényjavaslatánál tervezve van.

2. A hasznothajtó foglalkozások megadóztatása megfelelő arányba hozassék a földművelők köztelherviselésével.

3. A kis gazdasági elemek védelmére a földadó megállapításánál fokozatosan esökkenő adókulcs alkalmaztassék a földadó kirovásánál.

4. A békebeli buzaár 25 K.-val, a békebeli állatár 100 K.-val vétsessék alapul.

5. Egy arany korona földadó 25 K. buzaár mellett 4 kg. buzával legyen egyenlő.

6. A buzaár megállapítására fele részben a buza mindenkorai ára, fele részben az állatár szolgáljon irányadóul.

7. A buzában fizetendő átlagár megállapítására mindenkor 3 havi buza és állat piaci ára szolgáljon alapul.

A földbirtokos adója.

Gaál Gaszton, aki a földadótörvényjavaslat miatt tudvalevően kiválott az egységes pártból, feltűnést keltő cikket irt a Budapesti Hírlap vasárnapi számában, amelyben a gyakorlati életből vett, pozitív adatokkal mutatja ki, hogy a földbirtokost milyen adónemek terhelik.

Gaál Gaszton adatai szerint a földbirtokosnak nem kevesebb, mint huszonkilenc adónemmel van dolga; ezek: földadó, általános jövedelmi pótdadó, házosztályadó, házbéradó, a házbérhasznosítás (kincstári), tőkekamatadó, kereseti adó (I-IV. osztályú), országos betegápolási pótdadó, vármegyei pótdadók, községi pótdadók, iskola adó, egyházi adók, közmunkaváltság, bortermelési adó, fogyasztási adó, ebadó, fegyveradó, tüzelőváltás, hadmentességi adó, keményseprési díj, vagyonadó, jövedelemadó, általános forgalmi adó, erdőőrzési díj, legelőadó, vadászati adó, halászati adó, vízszabályozási és ármentesítési adók és az egyszerű vagyonadó évi részlete.

Hogy azután ez az „adó-dzsungel” a gyakorlatban mily adóterhet eredményez, ennek illusztrálására kiírta községe két kisgazdájának f. évi tényleg fizetett adóját. Az egyik 7 és fél kat. holdas s kat. tiszta jövedelme 120 korona 77 fillér, átlagos kat. tiszta jövedelme tehát 16 korona holdankint; a másik 50 kat. holdas birtokos s kat. tiszta jövedelme 770 korona 58 fillér, átlagos kat. tiszta jövedelme tehát holdankint 15.4 korona. Ez a két gazda a következő adókat fizeti:

	A 7-5 holdas: korona	Az 50 holdas: korona
1. Földadóban	352	1402
2. Ált. jöved. pótdadóban	148	485
3. Házosztály-adóban	180	180
4. Kereseti adóban	60	200
5. Kincstári házbérrészesedésben	98	98
6. Betegápolási pótdadóban	106	352
7. Vármegyei pótdadóban	154.44	438.54
8. Utadóban	48	141
9. Közs. pótdadókban	292	1057
10. Iskolaadóban	26	85.40
11. Egyházi adóban	10	400
12. Közmunkaváltságban	400	400
13. Bortermelési adóban	5339.86	9744
14. Borfogyasztási adóban	15	50
15. Ebadóban	50	250
16. Fegyveradóban	100	100
17. Keményseprés	144	240
18. Vagyonadóban	300	1400
19. Jövedelemadóban	1050	11700
20. Állatforgalmi adóban	1200	2400
21. Ármentesítési díjban	13	6502
Összesen:	10032.30	37602.64

A fenti számoszlopok szerint, (amelyek valóságáról a község adónyilvántartásaiból bárki bármikor meggyőződhetik) fizet tehát a szóban forgó:

7-5 kat. holdas kisgazda, kat. holdankint 1333 K közterhet,

az 50 kat. holdas kisgazda kat. holdankint 752 K közterhet egy évre. Ami, t. i. az évi közteher, a földbirtok békebeli egész értékének, (mely nálunk holdankint 800-1000 K volt), egyik viszonylatban 150 százalékát, a másikon pedig 83 százalékát teszi ki.

Ezek az összegek tehát a két alapul vett kisbirtok direkt közterhei; nem szólva a 15 éven át évről-évre buzaváltságban fizetendő vagyonadóról s azokról a milliárdokra menő indirekt adókról, melyeket az ország gazdái a különféle-nél különféle-nél kiviteli és behozatali illetékek, a monopóliumok, (só, szesz stb.), továbbá a máris életbeléptetett ipari védvámok, vasuti tarifák stb., stb. fejében ezeken túl még indirekt fizet.

Pedig, amit itt közreadtam — folytatja Gaál Gaszton — a multnak tényei. Azé a mult, melyről azt hirdetik, a gazda „semmit” sem adózik. A Kállay-féle új adójavaslatok mellett úgy ahogy az a tervezetben van, a földadó a régiek 350-szeresére, a házadó (falun) a legminimálisabb becslést feltételezve, 25-szörösére fog emelkedni; törölve pedig csak az általános jövedelmi pótdadó s az országos betegápolási pótdadó lesz, melylyel szemben azonban a községi pótdadók legalább megkétszereződnek, tekintve, hogy a most megszavazott indemnitási törvény az összes vidéken lakó közalkalmazottak rendkívüli háborus járulékaikat a községekre hárítja át, azokkal fizeteti.

S amikor Kállay a faluval így bánik, ugyanakkor nemzeti ajándékot ad Budapestnek a kereseti adók átengedésével, melyeknek legalább 70-75 százalékát Budapestben folyik be, körülbelül 20 százalékát eshetik a vidéki városokra, a falukra pedig legfeljebb 0-5 százalékát marad.

Allíthatja-e még valaki ezek után is, hogy a gazda közterhet nem visel? S van-e egyetlen más kereseti ág, amely békebeli forgalmi értékének 80-150 százalékát szolgáltatja be állami-, törvényhatósági- és községi-közdadók gyanúnt?

A fásítás kérdése.

Ljka Dömétől vesszük e tárgyban alábbi, általános figyelemreméltó sorokat: E csonka országban hazafias kötelességünk figyelmünket mindenre kiterjeszteni. Egyike a legfontosabb gazdasági feladatainknak a fásítás kérdése. Saját tapasztalásból tudom, milyen óriási különbséget eredményez a kopár területek céltudatos befásítása. Mint egészen fiatal ember, láttam gazdaságomban a kopár legelőket, amelyeken amint a május hónap elmúlt, még a szegény birka sem talált legelivalót. Akkor elhatároztam, hogy az összes legelőket akácokkal be fogom fásítani és most ennek azt az eredményét élvezem, hogy nemcsak a birka, de még a tejelő tehén is a szárazság dacára egész nyáron át talál legelőt és a meleg ellen árnyékot. Tehát a befásítás nemcsak fatermelés tekintetében, hanem állattartás szempontjából is nagyon fontos. Meg sem említe azt a nagyon is számba veendő körülményt, hogy minél gazdagabb egy vidék erdőben és faállományban, annál biztosabb a sűrűbb csapadék, amely szárazságra hajló klímánkban egyike a legéletbevágóbb kérdéseinknek.

Ha Budapest és Székesfehérvár közt az utas az országuton halad, egy végtelen szegényes kopár vidéket fog ott észlelhetni. Ez indított engem arra, hogy a Fejérmegyei Gazdasági Egyesülethez 1921-ben beadvánnyal járuljak, amelyben kértem, hogy szőlítassanak fel ezen vidéken lévő összes községek és birtokosok arra, hogy nem csak szépészeti szempontból, hanem a saját maguk jól felfogott érdekeiben is minél gyorsabban lássanak hozzá a befásításhoz.

A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület, mely oly melegen visel szíven minden megyei és országos ügyet, egyhangulag fogadta el indítványomat, sajnos azonban, sem a birtokosok, sem a községek ebben az ő érdekükben is álló kérdésben mai napig semmit sem tettek, pedig egy év egy emberéletben és a fásításban nem kis különbséget tesz.

Nem nyugodtam és több érdekelttel közvetlenül beszéltem ez ügyben és egyik legkiválóbb gazdánk közt, aki a reá bizott közbirtokokat oly kiváló szakértelemmel kezeli és a megye egyik elsőrendű gazdasági tekintélye, igen alaposan és az életből merített tapasztalásból fejtegette az okokat, amelyek miatt ez az ő általa is elismert nagy fontosságú ügy nem teljesíthető úgy mint azt az egyesek és az ország érdeke igen is sürögösen megkíváná. Az egyik és legfőbb ok népünk alacsony kulturfoka. Már a családban és később az iskolákban kellene arra hatni, hogy a nép érzékkel bírjon a fagondozás iránt, mert nemcsak a fentemlített gazdasági tekintély, hanem saját magam is tapasztaltam, hogy a járókelők — nemcsak gyerekek — bizonyos örömmel lelnék abban, hogy az utjukba eső szép faültvényeket mulatságból tördeljék és megcsonkítsák, legtöbb helyen azonban a

Van szerencsénk a tisztelt gazdaközönséget értesíteni, hogy nemesített magvaink iránt olyan nagy érdeklődés mutatkozott, hogy a nagyszámban beérkezett megrendelések következtében

nemesített buza, nemesített rozs, nemesített árpa, nemesített őszi káposzta-repcemag stb.

készletünk teljesen elfogyott

Gróf KÁROLYI IMRE növénynemesítő uradalmának kezelősége, Zalaszentgrót.

GROZIT BÖRFEDÉLLEMEZT rendeljen
 gazdasági épületek átfedésére
GÁRDOS OSZKÁR, BUDAPEST, V., Kádár-u. 4. Telefon: 67-96

pár éves szép egyenes fákat azért vágják ki, hogy ebből ostorvelet készítsenek és ez ellen a sötét ázsiai barbárizmusra emlékeztető szokás ellen a tulajdonos nem találja hatóságainak a kellő védelmet. Sok esetet hallottam, de a legjellemzőbb, hogy egy ilyen tárgyalásnál a károsulttól azt kérdezték, hogy a kérdéses tiz élő szép öt éves csemete hány méter fanak s mily értékeknek minősíthető? Nem írom papírra azt a méltó felháborodást, melyből kifolyólag a károsult panasztól elállott. Itt segíteni kell!

Az OMGE, amely a közgazdaságban annyira jónak létesítője, találjon módot és eszközöket arra, hogy a fontos kulturügy — ha kell még törvényileg — szabályozva legyen és hogy a hatóságok hazafias kötelességüknek ismerjék ilyen kihágást a kultura és közjó elleni bűnténynek minősíteni és a példás büntetéssel hozzájárulni, hogy népünk e barbárizmusra emlékeztető és nagyon is elmaradt ázsiai szokásból minél előbb kijózanodjék.

Paralel ezzel azonban mindnyájunknak legyen kötelessége falkolákról gondoskodni, amelyeknek felállítására igen kevésből áll és ma e csonka fa-szegény országban nagy horderejű tényező már csak azért is, hogy aki ültetni való fákat keres, bőven kaphasson is.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS MŰTRÁGYÁZÁS

Rovatvezetők: Kerpely Kálmán és Gyárfás József.

Az Aereboe—Wrangell-féle trágyázó rendszer kritikája.

Az Aereboe—Wrangell-féle trágyázó rendszert felkérésre *Surányi János* a „Köztelek” idei 22. számában ismertette. *Kerpely Kálmán* pedig a 28. számban írta le azt a hatást, melyet e rendszer a német gazdák körében kiváltott, egyben óva intve gazdáinkat attól, hogy a nálunk eddig bevált régi trágyázó rendszertől eltérjenek.

A fentemlített cikkek alapján az Aereboe—Wrangell-féle rendszer mibenlétét a Köztelek olvasói előtt ismeretesebbé tételtem fel. Itt tehát csak röviden, legfőbb vonásaiban ismételtem el lényegét.

Mivel Németországnak sem elegendő németgyártotta foszforsavtrágya, sem helyi nyersfoszfát nem áll rendelkezésre, foszforsavtrágyaszükségletének fedezésére — mint hazánk is — a külföldre van utalva. Megromlott valutája miatt ez réá nagy terhet jelent. Aereboe ettől hazáját új trágyázási rendszerrel úgy óhajtja mentesíteni, hogy mellőzi a külföldi foszfátok használatát, de másrészt a foszforsavtrágyázás elmaradásával fenyegető természetesökkenéseknek úgy akarja elejét venni, hogy a gazdát, illetve

a növényt a talajban lévő nyers foszforsav kibányászására utalja.

Nem új az a javaslat, hogy a gazda a háboru kényszerre és az azt követő nehéz idők súlya alatt elegendő foszforsavtrágya hiányában szükségéből — a még gyenge talajban is jó termések előállításához legalább 100 évig elegendő — nyers foszforsavtrágyához nyuljon. Ezt ajánlották már a háboru alatt a gazdáknak. Magam is az OMGE által 1916. decemberében rendezett gazdanapokon mondott előadásomban ezt az eszmét a következőképpen fejtettem ki.)*

„A háboru mindent mozgósított a haza védelmére: mozgósított embert, állatot, termést, anyagokat; mozgósította az áldozatkészséget, a jótékonyt stb. Mozsósítsa tehát a gazda is, mozgósítsa a háboru tartamára és az azt követő átmeneti időre a talajban lévő tápláléktöket és a talajban rejlő sok nehezebben felvehető tápláléanyagot, elsősorban a foszforsavat hozza a növény által könnyebben felvehető alakba és ha már zsákból, azaz műtrágya alakjában vásárolt könnyen oldható foszforsavval most nem hizlalhatja növényeit, átmenetileg ily módon, azaz talajának feltáráásával táplálja őket bővebben.”

Azok a módok, amelyekkel Aereboe a talaj nyersfoszforsavkészletét feltárni kívánja, szintén nem mindenben újak. Hogy azonban hosszadalmas ne legyenek, nem akarom pontról pontra azt a 12 vezérelvet boncolgatni, melyet Aereboe „Neue Düngerwirtschaft ohne Auslandphosphate, Berlin 1922” c. munkája végén összefoglalóan közöl arról, hogy miként gondolja a termőtalajban foglalt nyersfoszfát feltárást legjobban elérhetőnek.

Röviden e 12 pontról csak annyit, hogy nem új az a javaslata sem, hogy a pillangósvirágok természetesen kiterjesztésével tárjuk fel egyrészt a talaj nyersfoszfátjait, másrészt termésük fokozásával emeljük az istállótrágya mennyiségét és javítsuk beltartalmát. Ez mind már régi dolog, de új az a javaslata,**) hogy úgy a

*) Előadásom eme része megjelent a „Köztelek” 1917. 145—147. oldalain. Ugyanott található számításom is arra, hogy talajainkban mekkora a nyersfoszforsavtöke, valamint olvashatók javaslataim arra nézve, hogy azt a magyar gazda hogyan aknázhathatná ki a legegyszerűbben.

**) Vagy pedig, mivel semmi sem új az ég alatt, úgy az az eszme is, hogy a növényt egyoldalú káli-nitrogén-trágyázással kényszerítsük a talajban lévő foszforsav jobb felvételére, már régebbi idő óta kísértek. Aereboe munkája most tavasszal jelent meg, de már a Deutsche landw. Presse idei első, azaz újévi számban olvastam *Honcamp dr.* tanártól a következő sorokat: „A foszforsavtrágyák elégtelensége és ára az utóbbi években ismételtén felvetette azt a kérdést, vajon egyrészt szükséges, másrészt jövedelmezőségi szempontból helyese-e még egyáltalában foszforsavtrágyákat alkalmazni? Ha az első kérdésre azt a választ kapjuk, hogy ezidőszert egyáltalában nem szükséges foszforsavat alkalmazni és hogy ma csak azon fordul meg a dolog, hogy a talajban foglalt és felszaporított foszforsavat káli és különösen nitrogén segítségével mintegy kiostorozzuk, akkor ez olyan álláspont, hogy azt úgy a gyakorlati gazdáknak, mint az elméleti szakértőknek java része valószínűleg teljesen visszautasítaná.”

pillangósvirágukat, mint a réteket és egyáltalában szántóföldi növényeinket többé ne trágyázzuk foszforsavtrágyával, hanem adjunk alájuk bőven káli- és nitrogénműtrágyát és ha kell, pillangós alá gyengén meszezzünk is. Ilyen egyoldalú trágyázással azután kényszerítsük a növényt arra, hogy a neki szükséges foszforsavat maga szerezzze meg a talajból.

A pillangósok trágyázásához Aereboe szerint bármilyen mesterséges nitrogéntrágya használható. A kalászosokhoz azonban csakis fiziológiailag savanyu hatású nitrogénműtrágya veendő, amilyen a kénsavas ammoniák. Chilisalétromot ellenben nagyobb mennyiségben szerinte sohasem volna szabad kalászos alá adni, mert ez a talajfoszforsav felvételét valamennyi kalászosnál csökkenti, sőt teljesen be is szünteti. Mint a chilisalétromból felszabaduló nátron, úgy a mész is gátolja a kalászosok részéről a talajfoszforsav felvételét és azért gabona alá közvetlenül meszet sem volna szabad adni, sőt azt még az elvetemény alá is csak mérsékelt adagokban lenne szabad használni.

E trágyázási elveket Aereboe részben pár gazdaságban nyert, de természetesen nem döntő gyakorlati tapasztalatra, de még inkább *Wrangell dr. k. a.* laboratoriumi kísérleteire alapítja. Ezek ismertetése külön könyvben is megjelent (*Dr. v. Wrangell, Gesetzmässigkeiten bei der Phosphorsäureernährung der Pflanzen, Berlin 1922.*), de eredményüket összefoglalóan Aereboe is közli munkájának 27. és következő oldalain.

Ami *dr. Wrangell* kutatásait és eredményeit illeti, e helyen elegendőnek tartom csak reámutatni arra, hogy azokat az agrikulturnémikusok véglegeseknek és e kérdésben döntőknek nem fogadták el. Ezért korainak is mondják, hogy valaki egy ilyen végleg nem tisztázott tudományos kérdés ingatag alapjára új trágyázó rendszert akarjon felépíteni.**) Az új rendszer helyességében kételkednek is a német szakértők és Aereboeval szemben azt állítják, hogy Németország feltétlenül rá van utalva a külföldi nyersfoszfátkezelésre,**) különben termései még továbbra is csökkenni fognak.

De ha el is fogadjuk Aereboe trágyázó rendszerét teljesen helytállóknak a német viszonyokra nézve, akkor is még kérdés marad, vajjon a hazai viszonyok között van-e jelentősége. Azaz ajánlhatjuk-e a magyar gazdának azt, hogy superfoszfát helyett káli- és nitrogénműtrágyát vásároljon és hogy ezek bő adagolásával kényszerítse növényeit arra, hogy a nekik szükséges foszforsavat maguk szerezzék a talajban lévő nyers tápláléanyagokból?

*) *Wrangell* kutatásainak megbízhatóságát pl. kétségbe vonta *dr. W. Krüger*, híres német agrikulturnémikus is, a *Blätter f. Zuckerrübenbau 1922. 5.* számában, hol Aereboe könyvéről bírálatot mond.

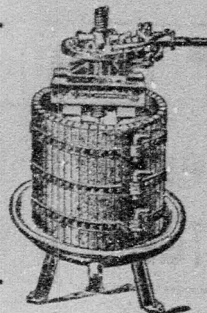
**) Ezt mondja *dr. Stutzer* is u. o., ahol *Krüger* fentemlített bírálatát megjelent.

PHYLAXIA
SZÉRUMTERMELŐ R.-T.
BUDAPEST, X., SZÁLLÁS-U. 3.
Sürgőnycim: PHYLAXIA Budapest. Telefon: József 62-12.

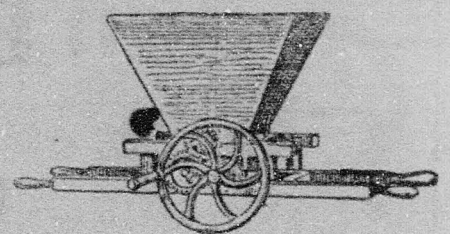
A HUTYRA—KÖVES-féle sertéspestis elleni szérum kizárólagos termelője.

Termel továbbá: sertésorbánc ellen vakcinát és szérumot, baromfikólera ellen szérumot és **MANNINGER-féle** vakcinát, szintúgy mirigykór elleni szérumot.

107A

Borsajtók „Mabilie” rendszerű és különböző nyomászerkezettel
Szőlőzúzók ismert kitűnő minőségben kaphatók
BÄCHER * MELICHAR
RUDOLF FERENC
Budapest, V., Vilmos-császár-ut 60.
TELEFON: 28-02, 19-57. 2812 Sürgőnycim: KULTUR BUDAPEST

a mai viszonyok között általánosságban ajánlani nem lehet. De helyette több figyelmet kellene fordítani az u. n. fel- vagy zöldgar kellő megmunkálására.

A gazda továbbá műtrágya nélkül is hozhat üzemenek körforgásába foszforsavat kívülről, elsősorban *abráktakarménynak*, főképp korpának vagy elajpogácsának vételével, amelyekben 2-3% foszforsav.

Elég pillangóst termesztve, szerves trágyával bőven ellátva a talajt, azt belterjesen mivelés és abráktakarményt vásárolva, mint Németországban, úgy hazánkban is akad gazdaság, mely műtrágya nélkül évekig magas fokon tartja természeit.

De az csak kivételes eset lehet! Ismétlem, a trágyázás jövedelmi kérdés. Aki természeit a fentiekben kívül még műtrágyával jövedelmezően fokozhatja, üzemi hibát követ el, ha műtrágyát nem használ. Nem kell annak kizárólag csak szuperfoszfátnak lennie, lehet az nitrogén- és káliutrágya is. Azonkívül igaz van *Aereboe*-nek, amikor volt gazda-tanítómesterének következő mondására utal: „Aki tud a műtrágyával banni, annak nem nehéz vele jó terméseket előállítani, de nagy művészet műtrágya nélkül érni el a lehető legnagyobb terméseket.”

Aereboe új trágyázó rendszerét attól a nemes szándéktól vezéreltetve dolgozta ki, hogy ezzel Németország pénzügyi helyzetén segítsen és elejét vegye annak, hogy a nyers foszfátokért német pénz menjen ki a külföldre. Azonban nemzetgazdasági szempontokból is alighanem helyesebb lesz dr. *Stutzer* ama javaslata, hogy a német gazda a szuperfoszfátot fordítsa cukor- és répatermésének fokozására, s az így nyert cukor-többséggel fizesse meg a külföldi nyers foszfátokat, dr. *Krüger* javaslata pedig az, hogy Németország inkább fokozza káli- és nitrogéntrágya-termelését és a nyers foszfátok ellenértékéül ezt a két mesterséges trágyát vigye ki a külföldre.

E kérdésről különben még sokat lehetne beszélni. De, azt hiszem, hogy ebből a gyakorlati gazdasági szaklapban hosszabbra nem nyújtható tömör megvilágításból, kapcsolatban *Kerpely Kálmán*nak a „Köztelek” idei 28. számában nagyon is helytálló és találó fejtegetéseivel, az olvasó erről az új kérdésről nyert oly fizista képet, hogy megítélni tudja, mit tartson az *Aereboe*-*Wrangell*-féle trágyázó rendszeréről és hogy belőle mit használhat fel saját javára.

Gyárfdás József.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS

VETŐMAGTERMESZTÉS

Rozsatermesztés: Gránár Emil.

A nemesített buzaajták.

A buza magas ára és még inkább annak balseg értéke, fokozott mértékben ösztönözhet buza-természeink fokozására. Ebben, a jobb mivelés és trágyázáson kívül, az *adott viszonyoknak megfelelően kiválasztott buzaajták a döntő tényező*, mert, amint azt a tapasztalatok bizonyítják, *teljes foku terméseket csak megfelelő buzaajták után nyerhetünk*. Ezért szükséges a buzaajták kérdése egyes részleteit megvilágítanom.

A magyar buzanemesítők munkája az elmúlt évtized folyamán erőteljesen fejlődött. Ennek folytán újabb buzaajták kerülnek forgalomba és fokozatosan ismét újabbak fognak forgalomba kerülni, amelyek a régi fajtákkal versenyeznek és a gyakorlati termelők akkor juthatnak a legmegfelelőbb buzaajtákhoz, ha az újabb fajták közül is kipróbálnak olyanokat, amelyek a viszonyaik között megfelelőek lehetnek.

Szükséges tehát, hogy időszakonként újabb buzaajták kísérleteket állítsunk be, hogy így megállapíthassuk azt, *jobb-e valamelyik újabb buzaajták, mint az, amelyik eddig bevált*. Hiába, a jónak ellensége a jobb és a biztos fejlődéshez e téren csak úgy juthatunk, ha az újabb fajtákat *kipróbáljuk*.

Fontos azonban az, hogy *ilyen kísérletekre a régi fajták saját természei magján kívül, annak a buzaajtának eredeti vetőmagját is bekapcsoljuk a kísérlet keretébe*, mert a kísérlet csak így lehet igazságos.

Ha például hat vagy nyolc év előtt hozatott Székács buzát hasonlítunk össze valamely újabb buzaajtával, akkor az előbbi természetesen nagy hátrányban van, mert ilyen már gyakran elkeresedett és a *fajtaértéke legelőször lényegesen gyengébb, mint a nemesítő által állandó anyati kiválasztással kezelt eredeti vetőmagé*. Ez különösen olyan helyekre áll, ahol az évek múltával azt sem tudják biztosan, hogy milyen számú buzaajták az, amit termesztnek.

Ezért fontos az, hogy *újabb buzaajták kísérleteit csakis úgy végezzünk, hogy a régi buzaajták is a nemesítőjüktől beszerezett eredeti vetőmaggal állítsuk be a kísérletbe*.

Ilyen kísérleteknek nagy horderejük van, mert ha általuk az eddignél jobb buzaajtát választunk ki, akkor az 2-3 q valis többlet teremhet, mint az eddigi buzaajták és ez manapság nagy értékű többlet. Amde nem szabad csupán csak egy évjárat alapján és csupán csak a mag, egyúttal szalmatermés mennyisége, illetőleg előbbinek minősége alapján dönteni, hanem az

érés ideje, szalmaszilárdsága, különösen a *rozsdadállóság* fokát is döntő súllyal kell a bírálat serpenyőjébe helyezni, mert ezen mulik a *termésbiztonsága*. A rozsdadállóság fokát csak igazi rozsdaszétvárdásban állapíthatjuk meg, azért a fajtacserét nem szabad elhamarkodni.

A növénynemesítők anyatelésain és fajtaszaporító területein kívül sok helyen van alkalom a fajtakipróbálásokat vezetni vagy irányítani és ezen az alapon gyakran tapasztaljuk azt, hogy a valóban bőven termő, magas klasszise buzaajták csak a jó trágyaerejű és kellő művelési talajon válnak be. Gyakran még ugyanannak a gazdaságnak silányabb talaju tábláin is, inkább az igénytelenebb, bár kevésbé bőven termő fajták a megfelelőbbek. Ezért figyelembeveendő a buzaajták *igényessége* vagy *igénytelensége* is. Jó mivelés esetén az előbbieket természetesen hatalmas fölényben vannak.

Az egyes buzaajták termését az évjárat kedvező vagy hátrányos hatása is befolyásolja, azért kell két, szükség esetén három éven át folytatni a fajtakipróbálást, amelynek hibátlan beállítására természetesen különös súlyt kell helyezni. Így pl. a *nagyobb magva fajtákból holdanként több magot kell vetnünk*.

A fajtakipróbáló kísérletek megbízhatóságát nagy mértékben fokozza az, ha nemcsak a terméstartalom alapján bíráljuk el a kipróbált fajtákat, hanem a *tenyésztés ideje alatt megfigyeljük azt, hogy: valóban egyenletes volt-e a próbavetésre használt terület, nem volt-e lényegesen ritkább vagy sűrűbb valamelyik buzaajták vetésállománya*, mert ez a terméseredményt nagyon befolyásolja. Megfigyelendő természetesen még a fajták *rozsdá és megdülés* iránti ellenállóképessége. A fajta jellemző tulajdonságait levélzet, szalma, kalászfalakulás, magjalak és magminőségére szintén érdemes figyelembe venni, mert az utóbbi tulajdonságok a buza piaci értékét befolyásolják, az előbbieket pedig a fajta ismeretű jelei és azok ismerete alapján a fajták *elcserélése* kizáratik.

Az eddigiszerint nagyobb mennyiségben forgalomba kerülő: *Székács, hatvani, bánkúti* nemesített buzaajták eme elnevezése — amint ismeretes —, *gyűjtőnév és ezenbelül mindegyik buzanemesítőnél különböző törzsszám alatt, egymástól nagyon lényegesen eltérő buzaajták állanak rendelkezésünkre*.

Ezek közül a legmegfelelőbbeket úgy választjuk ki, ha a vetőmagrendelés alkalmával közöljük a nemesítővel azt, hogy *milyen talajon és vetésforgóban, a trágyától milyen távolságban termesztjük a buzát, milyen buzaajták volt eddig, átlag mennyit termelt az, milyen előnye és hátránya volt annak*. Ilyen adatokból a buzanemesítő elég biztos támpontot nyer arra, hogy a buzaajták közül kijelölhessen 2-3 olyant, amely ilyen viszonyok között jól bevalik és a fajta kiválasztásában megbízhatunk, mert érdeke az, hogy a fajtái jól bevaljanak. Így a buzaajták

Bornylvántartási füzet

bevétele és kiadása 1 füzetben K 70-

Bortörvény (kifüggeszhető plakát) K 60-

Pezsgőnyilvántartás

10 leveles füzet K 90-

Kapandó a „PÁTHIA” nyomda r.-t.-nél, BUDAPEST, IX., ÜNGEL-utca 25. sz. (Köztelek)

Mélyfurásu ártézi kutakat

gazdasági vízvezetékeket, szivattyutelepeket épít, talajkutatásokat végez

Fejes Bertalan gépgyár mélyfurási osztálya, Székesfehérvár.

ÁLLAMI FELŐGYELET

ALATT ÁLLÓ 11. 11. 11.

VACCIN Budapest.

LABORATORIUM

VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELESERE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, IX., LONYAY-UTCA 18/b.

Internetes: József 20-14.

Telefon: József 22-54.

Védőoltóanyagok

Ígétség, sorozatosság, szigorú vizsgák, gümőkór stb. ellen.

Szérumos kombinált oltóanyagok fertőzött állatállományok és gyógyító oltóanyagok beteg állatok kezelésére.

Rapid szérumok

Ígétség, verticillózis, szérumok, mardémpótlás, fertőző betegségek ellen.

Kivánatra speciális tájoltóanyagok készíttetnek.

kiválasztás már az elsőkön is biztos alapokat nyer.

Az eddigi tapasztalatok igazolják, hogy a nemesített buzaajták felhasználása jó befektetés, amely aránylag alig okoz kárt. A buzanemesítők a nemesített buza vetőmagjukat 150% al drágábban adják, mint amilyen a buza tőzsdei ára. Ez megfelel 50 kg. buza árának és ha az új buzaajták 50 kg.-al többet terem, akkor a vetőmag ára a vasúti szállítási költséggel együtt vissza van térítve, a következő évi többtermés pedig, mint a buza haszón, érvényesül. Amde a jól kiválasztott új buzaajták kat. holdanként nem 50, hanem 150-200, sőt ennél nagyobb magtermést adnak és megfelelő szalmatermés-többletet szolgáltatnak. Ezért érdemes a nemesített buzaajtákkal behatóan foglalkozni.

Grábner Emil.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rozsárvizelő: Hettyey Ferenc dr.

Miről ismerjük föl a veszettséget.

(Vége.)

A macskák veszettsége nagyjában hasonló tünetekben nyilvánul, mint a kutyáké, csak hogy természetüknél fogva féltékenyebbek lévén, rendszerint mindjárt a betegség kezdetén valamely zugba elhúzódnak és onnan nem is jönnek többé elő, némelyek azonban sokat nyávognak, megszökni iparkodnak a szobából és támadó viselkedést is tanúsítanak. Különösen a kutyákat szokták megtámadni, de a feljük közeledő embereket is, amidőn az arcunkba ugranak vagy hátulról lábunkba harapnak. Némely beteg macska neki ugrik a feléje tartott botnak vagy más tárgynak, vizet nem iszik, ha pedig vizet fröcsentenek rá, göresökbé esik. A betegség későbbi folyamán a hang rekedtté válik, végül pedig többnyire 2-4 nappal az első tünetek jelentkezése után, kifejlődnek a többi benuulásos tünetek és a közben erősen lesoványodott beteg elpusztul.

Lovakon a veszettség egyik gyakori kezdő tünete, hogy az állat valamely testrészét, pl. az ajkát, az orrát vagy valamelyik lábát erősen dörzsöli vagy rágja, esetleg olyan hevesen, hogy azt egészen szétmarcangolja. Utólagosan többnyire kiderül, hogy az illető testrészt pár hét előtt kutya marja meg és nyilvánvalóan a harapott seb helyén képződött heg viszkotése készíteti az állatot a dörzsölésre és harapdalásra.

Kezdetől fogva saját szerű nyugtalanság és ijedtség, vehető észre a betegen, melynél fogva szokottanul élénken figyel a környezetére, nyugtalan és merev tekintettel minduntalan változtatja a helyét, lábával kapar és idegesen harapdalja a jászlat, a vályut vagy közelében levő más tárgyat. Időről-időre felhúzza a felső ajkát,

vicsoritja a fogát, szájából pedig nyál csurog. Az izgatottság fokozódásával a beteg támadóan kezd viselkedni más állatokkal, az emberrel, különösen pedig a kutyákkal szemben, harapva és rugva feléjük. Ha rudat tartunk feléje, erősen megfogja a fogaival, vagy a jászlat harapja olyan hevesen, hogy esetleg egy két foga beletörik. Közben a neml őszön is fokozódott, amit a menek a himvasszőnek gyakori megmerevedésével, kancák a sárláshoz hasonló viselkedéssel jeleznek.

Nemsokára itt is kezdőnek kifejlődni a benuulásos tünetek, először abban, hogy a beteg nehezebben nyel és a szájába veti viz visszafolyik a szájából és az orrból. Az izlés megváltozása folytán különben az állatok megvetik a rendszeri takarmányt, ellenben, szívösen szedgetnek föl emészthetetlen tárgyakat és bélsárgolyókat, az odanyújtott vizet pedig szagolgtatják, de nem isznak belőle, hanem föl húzzák a felső ajkukat és ásítanak. A nyihogás saját szerűen rekedt. A következő napokon már testük hátulso részével inognak, esüdben minduntalan megbíesskának, végül összereskednek, a földön fekvé erősen izsádnak és rövidesen elhullanak.

Szarvasmarhákon a kezdetbeni izgatottság abban nyilvánul, hogy ellentétben megszokott nyugodt viselkedésükkel, feltűnően élénkek, a környezet iránt érdeklődve ide-oda tekintgetnek, minduntalan lefeksznek és fölkelnek, állásokban pedig folyton változtatják a helyüket. Közben sokat bögnék, de bögsük rekedt, tömpa és hosszan elnyújtott s borjú bögsének vagy kútya ugatásának utánzásával könnyen kiváltható. Ha láncban vannak megkötve, belőle kiszabadulni igyekeznek vagy fekvőhelyükről fölugorva a jászolba lépnek, rázzák a fejüket, lábukkal ingerülten topognak, fejükkel nekimennek a jászolnak vagy a falnak, esetleg olyan erővel, hogy eltörlik a szarvukat. Legelősközben hirtelen föltárlják a fejüket, vadul maguk körül tekintenek, föl húzzák a felső ajkukat, szarvaikkal és első lábakkal törják a földet és megtámadják a társaikat, de még dühösebben a közelükbe tévedt kutyákat, tehéneket pedig, mint úzekedésekor, egymásra ugrálnak. Némely állatok sűrűn nyaldossák vagy rángják a megmárt testrészt, többnyire a száj környékét, közben szájukból habos nyál folyik, csikorgatják a fogukat, nehezen nyelnek, keveset vagy semmit sem esznek és kérődzének, egyben pedig lassan felúvódnak, gyakran készülnek ürítésre és végül testük hátulso része mind feltűnően módon megbénul.

Ez az izgatottság azonban nem minden esetben észlelhető, illetve esetleg csak az állat szokottan élénkségében és gyakori bögsében nyilvánul, különben pedig az étvágy megromlása, a kérődzés szünetelése és merekelt föl-fuvarás kíséretében már korán kifejlődnek a benuulásos tünetek. A betegek szagolgtatják a takarmányt és az ivóvizet, de csak keveset, vagy semmit sem fogyasztanak belőle, ehelyett

üres rágmozgásokat végeznek, testük hátulso részével inogva járnak, majd nem képesek többé fekvőhelyükről fölállászkodni és pár napi betegség után erősen lesoványodva és kimerülve elhullanak.

Juhokon hasonló a veszettség körképe, csak hogy dühöngési rohamok itt alig észlelhetők, mindazonáltal a kezdeti időszakban a sűrű bégetésben, élénk ide oda tekintgetésben, káparásban, ide oda futkosásban, az öl falára, a kerítésre vagy társaikra való ugrálásban meg nyilvánuló ideges izgatottság annál inkább magára vonja a gondozó figyelmét, mert nagyon ellenkezik az egészséges juhok csendes és félték viselkedésével. Némely betegek különben nyaldossák vagy harapdalják valamelyik (s magharapott) testrészüket, gyakran mérgesen kifujnak, fejüket kinyújtják és fogukat vicsoritják.

Kecskeken mindig nagyon feltűnők az izgatottsági tünetek. Az állatok nyugtalanok, verekedő kedvtiek, nekiszaladnak a falnak és más tárgyaknak, szintugy állatoknak és embereknek, sokat bégetnek, anyák lökdösik és harapják saját gödölyéiket, kecskébokok pedig élénk neml őszönt arulnak el. Ugy a juhok, mint a kecskéket betegség 3-5 napig szokott tartani és benuulásos tünetek között vezet elhullásra.

Sertésiken a veszettség majd mindig jól kifejezett izgalmi tünetekkel kezdődik. Szabadban az állatok ide oda futkosnak, rekedten rőfögnek, dühösen turják a földet, dörzsölik és harapdalják a megmárt testrészt, az ölban azután elbujnak az alom alá és egyideig nyugodtan fekvé maradnak; rövid idő múlva ismét felugranak a helyükről, különösen zajra vagy érintésre, céltalanul össze-vissza járnak s e közben társaikat, saját malacsaikat, más állatokat, sőt az embereket is megtámadják. Turás közben a legkülönbözőbb tárgyakat föl-szedgetnek, a vizet időről-időre felkeresik, de csak nagynehezen tudnak belőle keveset inni. Malacok szaladás közben összeresgnynek, majd első lábakra térdelnek, nyakukat a földre fektetik és ebben a tartásban 8-10 méternyire is előre esusznak vagy pedig körben forognak. A benuulásos beállítával a betegek két-négy nap alatt elpusztulnak.

A röviden vázolt tüneteket ismerve, a nem szakértő is idejekorán észreveheti, vagy legalább gyaníthatja a veszettség készülő vagy már bekövetkezett kitérését és idejekorán intézkedhetik az iránt, hogy a beteg állat ne tegyen kárt az ő, valamint embertársai és állatai testi épségében. A veszettség határozott megállapítása, természetesen, különös szaktudást igényel, mert a veszettséghez hasonló tüneteket több más betegség is okozhat, melyeknek egymástól való megkülönböztetése csak gondos vizsgálat s esetleg hosszabb megfigyelés alapján lehetséges. Ezért ajánlatos minden olyan esetben,

ACÉLEKÉKET egy- és többvasúkat, valamint minden gármányu elélhez alkalmas szántóvasat, normánylemezt, talpat, továbbá eke- és taligaalkatrészt legjobb acélból, készítő Weiss Manfred acél- és fémüvek s. t. gyárából legolcsóbban szállítják. "PYRAMIS" MÁYAR FÖLDMÉRŐKÖSÖK ÉS FÖLBERLŐK KERESKEDELMI R. T. TELEFON 65-42 65-53. BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 26. 1922. Sürgetyelm: "PYRAMIS" WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMÜVEI R. T. EGYEDÉLÁRSÍTÓI. Hazai gyártmány!

"ALIM" nyersolajmotorokból Stabli (helyezköföi) 7 HP, 11 HP, 13 HP, 15 HP, 17 HP, 20 HP (kocstra szerelö) 5 HP, 7 HP. még a következő típusokat szállítják: azonnal budapesti raktárunkról! Honanka és Tarsa utoda R. T. géposztálya, Budapest, V. Vilmos-császár-ut 76. szám.

amidőn ez a fennforgó viszonyok szerint kivihető, a gyanus állatot nem azonnal leölteni, hanem lehetőleg jól elzárt helyen, más állatoktól elkülöníteni és tovább megfigyelni. Különösen ajánlatos ez olyankor, amidőn a gyanus állat embert vagy állatot megmárt, mert további megfigyelésével pár nap alatt kiderül, vajjon valóban veszett volt-e vagy sem, ennek tisztázása pedig irányadó azután abban a tekintetben, vajjon a megmárt embereket be kell-e ojtani s hogy a megmárt állatot ki kell-e bántani kell alávetni. A hosszabb megfigyelés azért is célszerű, mert a betegség kezdetén leölt állat boncolásával s agyvelejének bakteriológiai vizsgálatával jóval nehezebb a veszélyes megállapítani vagy kizárni, mintha az állat több napig beteg volt vagy éppenséggel természetes halállal múlt ki. Önként érthető, hogy olyankor, amidőn a gyanus állat biztos helyre zárása az emberek egészségének veszélyeztetésével jár, leghelyesebb azt leölteni s különösen gyanus kóborló kutyákkal szemben megokolt az ilyen radikális eljárás.

Az állategészségügyi törvény rendelkezése szerint a veszélyességnek minden, úgy biztos, mint gyanus esetét azonnal be kell jelenteni az illetékes községi előjárásnak. Embertársainak egészsége és gazdasági érdekei ellen súlyosan vét az, aki ezt a bejelentést elmulasztja, az állategészségügyi hatóságoknak pedig szoros kötelességük, hogy minden esetben elrendeljék és végrehajtsák azokat a szabatosan előírt óv- és előjártó intézkedéseket, melyekkel a veszedelmes betegség továbbterjedése biztosan megakadályozható.

Hutya Ferenc dr.

Uj rendeletek.

(Az új felhatalmazási törvény kihirdetése. — Veszélyes állatok vizsgálatáért fizetendő díj. — Az uszorabíróági rendelet módosítása. — A kincstári szeszadási árrészesedés felemelése. — Uj szeszárak.)

Az új felhatalmazási törvény kihirdetése.

A hivatalos lap f. hó 11-én közli, mint 1922. évi XVII. t. cikkel, az új felhatalmazási törvényt, az 1922. 23. évi költségvetési év július 1. december 31. között hat hónapban viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról. A törvény felhatalmazza a kormányt, hogy a magyar állam területén az adókra és állami jövedelmekre vonatkozó összes törvényeket a f. év végéig érvényben tartassa s az ezek alapján befolyó adókból és egyéb bevételekből az állami kiadásokat fedezhesse az 1922/23. évre megalkotandó költségvetés keretében való utólagos beillesztés mellett. A kiadásokra nézve az 1921/22. évre összeállított és a törvényhozás elé terjesztett költségvetési előirányzat keretei irányadók, figyelembe véve az időközben történt törvényes intézkedések alapján szükséges módosításokat.

A törvény 8. szakasza felhatalmazza a kormányt, hogy a kivételes hatalom alapján kibocsátott azokat a rendelkezéseket, amelyek még hatályon kívül nem hozhatók, a gazdasági élet teljes szabadságának visszaállítására irányuló átmeneti idő tartamára ideiglenesen hatályban tarthassa és a szükséghez képest módosíthassa vagy kiegészíthesse. Köteles a kormány mindazokra a

kivételes hatalom alapján kibocsátott rendelkezésekre vonatkozólag, amelyeket ideiglenesen hatályban tartott, amennyiben fenntartásuk f. évi dec. 31-ike után is szükséges volna, legkésőbb dec. hó 10-ig az azokban szabályozott viszonyok törvényes rendezése végett törvényjavaslatot terjeszteni a törvényhozás elé. Egyébként az új rendelkezések legkésőbb 1923. február hó 12-vel hatályukat veszlik.

A törvény 13. § a értelmében az őrleési és forgalmi adóról szóló 1921. évi XXXIX. t. cikk I. fejezetének rendelkezései f. évi július 1-től kezdve a következő módosításokkal maradnak érvényben:

- a) az őrleési adó kulcsa őrleés vagy hántolás után 10%, darálás után 6% az eddigi 13, illetve 8% helyett;
- b) az őrleési adóra vonatkozó rendelkezések végrehajtása a közlelmészügyi miniszter hatáskörébe utaltatik;
- c) a cukorgyártó, szeszgyártó vagy bármely más iparvállalatba feldolgozás céljából beszállított répa után közszépben 3% forgalmi adó fizetendő, e tekintetben a végrehajtási rendelkezéseket a pénzügyminiszter teszi meg.

A 15. szakasz a szénjogi területéket a busztorosára emeli fel.

A 25. szakasz a földbirtokrendezés költségeire a földművelésügyi tárcza keretében további ötmillió koronát engedélyez, a 26. szakasz pedig körutak építésére 60 millió engedélyez, továbbá ugyane célra a törvényhatóságoknak 20 millió korona visszatérítendő előleg folyósítását engedélyezi.

32. szakasz értelmében a gardatársíték jogviszonyáról szóló 1900. évi XXVII. t. cikk 25. § ában önköltséges gardatársíték alkalmazásának kötelezettsége tekintetében megállapított 3000 korona állami földadó helyett 15,000 korona kataszteri tisztajogvedelem értendő.

Végül a 37. § felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy az 1, 2, 5, 10, 20 és 50 korona névértékű államjegyek helyett ugyanilyen névértékű fémmérméket vereltesse és bocsáthasson a jegyintézet útján forgalomba.

Veszélyes állatok vizsgálatáért fizetendő díj

A népjóléti és munkügyi miniszter f. hó 11-iki 55,488. számú rendelete a veszélyes gyanus állatoknak a m. kir. állatorvosi főiskola által történő vizsgálatáért fizetendő boncolási díjat 20 koronáról 120 koronára emeli fel a vizsgálatához felhasznált kísérleti állatok árának felszámításán kívül.

Az uszorabíróági rendelet módosítása.

A folyó hó 18-án életbelépő 6780. M. E. számú kormányrendelet az uszorabíróagról és az árúrágító vizsgálások esetében kötelező eljárásról szóló 5950. M. E. számú 1920. évi kormányrendelet 19. § a helyébe a következő rendelkezéseket lépteti:

Az uszorabíróóság elsőfokon hozott ítélete ellen csupán semmisségi panasznak van helye, amennyiben az uszorabíróóság ténymegállapítása az iratok tartalmával ellentétes áll, vagy helytelen ténybeli követhetőséssel történt, ugyiszintén elhárítás esetében a büntetés és a vagyoni elégtétel súlyosítása, vagy enyhítése végett, végül a Bp. 385. § a alapján.

A semmisségi panaszt soronkívül a kir. Kuria bírálja el, ugyiszintén a kir. Kuria vizsgálja felül az uszorabíróóságunk a vádolt elbíratos letartóztatásba helyezését, vagy szabaddalra helyezése tárgyában hozott végzést.

A kincstári szeszadási árrészesedés felemelése.

A pénzügyminiszter f. hó 12-iki 134,700 számú rendelete, amely f. hó 21-én lép életbe, kimondja, hogy a fogyasztási adó alá eső szesz után hektoliterfokónként 231,60 K. fizetendő be az államkincstárba. Ebből 140 K. szeszfogyasztási adó, 230 K. pedig kincstári árrészesedés.

A külföldről behozott égetett szesz fogyasztásánál után a vámilletéken és a szeszfogyasztási adón kívül kincstári árrészesedés fejében hektoliterfokónként ugyancsak 250 K. fizetendő. Ugyanennyit fizetnek a termelési adó alá eső szeszadók is a szeszadón kívül.

A szabadforgalomba átment, egyenként 10 liter tisztított alkoholt meghaladó szesztartalmú égetett szeszszőlőgyedek készletek után f. hó 21-ik napján megállapítandó átlag szerint hektoliterfokónként 80 K. pótléseszedés fizetendő.

Uj szeszárak.

Az Országos Szeszértékesítő R. T. hivatalosan közhírré tette, hogy további intézkedésig a szesz alapárát hektoliterfokónként a következők: Általános denaturációs szerrel való denaturálás céljára szolgáló adómentes szesz 110 K., ecetgyártáshoz szükséges adómentes szesz 135 K., különleges denaturációs szerrel való denaturálás céljára szolgáló adómentes szesz 145 K., különféle összetett éterek gyártásához szükséges adómentes szesz 120 K., emberi fogyasztásra céljára szolgáló adómentes szesz 240 K.

A hatósági liszt határára.

A kormány által közfogyasztás céljaira szánt burából, rozsból és kétszeresből előállított (hatósági) lisztet a közvelen fogyasztást szolgáló forgalmon kívül követelhető határaraktól métermázsnként a következőkben állapítja meg a 6121. M. E. sz. kormányrendelet f. hó 10-iki kezdve:

Buzadára és kecm. tésztaliszt 3500 K., főzőliszt 2500 korona, búzakenyérre 1. egyétes rozsliszt, valamint e lisztet bármilyen keveréke 1500 K.

Ezek a határaraktól magukban foglalják a rakodóállomáshoz való kiszállítás költségét is és ként 100 kg. tisztasúlyra csak nélkül az átvétel helyén és közszépítés mellett történt eladás esetére értendők. Az eladó a szák súlyát az eladott liszt súlyába nem számíthatja be, jogosult azonban a szák árát külön felszámítani.

Az eladói árak feltüntetésére.

A f. hó 14-iki 6320. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy az eladási árak feltüntetésének az 1918. évi 3310. M. E. számú kormányrendeletben előírt kötelezettsége f. hó 1-től kezdve csak azokra nézve marad hatályban, akik az ill-15 községekben élnek a közvelen fogyasztás céljára való árusításával foglalkoznak.

Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság elnökének 5080. OKAB számú f. hó 2-iki rendelete egyúttal kötelezi a közvelen fogyasztók részére árusító kereskedőket és iparosokat, hogy eladára szánt összes közzétett cikkeik árát magyar koronában tüntessék fel, tekintet nélkül az áru bel- vagy külföldi eredetére.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

A Békésmegyeri Gazdasági Egyesület f. évi július hó 23-án. Békéscsaba m. kir. gazdasági főtanácsos elnöklete alatt, igazgatóválasztmányi ülést tartott, amelyen erőlyesen tartakozott az ismert irányú érdekesoponok azon állítása ellen, miszerint az általános drágulásnak, valamint a magyar korona értékcsökkenésének a gazdák lennének az okai, holott, tudvalevőleg mindent a tulajtott valutaszpekuláció és tőzdespekuláció idézi elő. Eért elhatározta, hogy a tőzde megrendszabályozása és a Devisaközpont felállítás érdekében feltételeket tesz a kormányhoz, amelynek támogatására valamennyi társ egyesület is felkéri. Kimondotta, hogy az OMGE által kezdeményezett és Békéscsabán létesíteni tervezett földi szakszervezet megvalósítja, amelylyel több vármegye szarvasmarhalenyésztésének fejlődését is kedvezően fogja befolyásolni.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja f. évi aug. 13-án tartotta gyűlést Békéscsabán Békéscsaba egyesületi elnök elnökletével meyen az OMGE felhívására a Békésmegyei gazdasági propagáta a Budapesten aug. 19-én tartandó az új földadótörvényjavaslatot tárgyaló országos gazdasági szemlére megjelentését, demonstrálva azon álláspont mellett, hogy

Magyar Mezőgazdasági Vegyipar R.-T.
magyaróvári gyártelepe

ásványi szuperfoszfát műtrágyát

hatósági áron szállít legújabb és teljesen modern gyárban gyártott, szórható, azárak, 15, 16, 17 és 18%-os, vízben oldható foszforsavtartalommal bíró

V A S

Rudvas Szegkek
Lópatkó Csavarok
Lemez Láncok

MŰSZAKI CIKKEK

Tömítések Szerszámok
Csapágyfém Forrasztó-ón
LÁNYI és WEITZENFELD

OLAJOK

Kocsikenőcs Gépzsír
Petróleum Benzin

Budapest, VIII., Rökk-Szilárd-u. 18.
Telefon: József 53-04. Sürgősním: „Lawe“

emikor nem akarja kivonni magát a közterhek viselése alól, viszont nem nyugtatja bele a minden előrelátást nélkülöző, egyoldalú megterhelésbe. Elismeréssel adózt Gati Gaszton magatartásáért, aki férfias bátorsággal lépett fel az agrár álláspont megvédésére. Az országos gazdaggyűlésre megválasztotta 15-ös hivatalos küldöttségét, amely részt vevő a gyűlésen, az egyesületnek határozatlanlag megállapított álláspontját fogja képviselni.

Heresvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya f. évi augusztus 8-án tartott gyűlésén behatárolta a feladatokat a földadójavaslattal. A választmány kifejezést kíván adni a magyar gazdaságszervelet átalakítására és tudatában van azon kötelességnek, hogy ma az adójavaslattal állammentő intézkedésnek kell tekinteni, de a földadójavaslattal szemben kifejtendő álláspontját a gazdaságszerveleti szervekkel egyetértőleg kívánja megállapítani s ezért az augusztus 19-én Budapesten tartandó országos gazdaggyűlésre kiküldött Gröf János, Borhy György, Major János, Perlaky Elemér, Gröf János választmányi tagokat. Az igazgató-választmány Péka József tükárnak kamarai tükárrá történt kinevezése folytán a megválasztott tükári állásra egyhangúlag Udvardy Csérna József okl. gazdatiszt, volt gazd. intézőt választotta meg.

A Csanádmegyei G. E. f. é. aug. hó 6-án Purgly Emil elnökele tartott választmányi ülésén Brömmel vette tudomásul, hogy a Kecskeméti megalakult mezőgazdasági kamara elnökevé egyhangúlag Purgly Emil választotta meg. Tudomásul vette Tókegy János tükár által benyújtott és az Agrár Industriá R-T-vel kötött szerződés és elnök javaslatára elhatározta a választmány, hogy az ezen szerződés alapján a vármegye gazdái illető juttalék 50%-a az egyesület céljaira lesz fordítandó. Elhatározta, hogy az OMGE által Budapesten tartandó országos gazdaggyűlésre Purgly Emil elnök vezetésével öt tagú bizottságot küld ki, amely a csanádmegyei gazdák állásfoglalását a földadójavaslattal szemben fogja kifejteni. Szavazással vette tudomásul a választmány, hogy Tókegy János az egyesületnek 30 éven át sikerrel működő érdemudasi tükára az egyesület kötelekéből megvált és felhatalmazta az elnökséget, hogy az új tükár alkalmazása érdekében a szükséges lépéseket megtette. Tudomásul vette elnök bejelentését, hogy Csanád vármegyéről az egyesület a kis-, közép- és nagybirtokok elosztásának grafikai térképét készített el, amelyet az OFB-hoz fog felterjeszteni.

A Pestilismentől károsított Heresvármegyei Gazdasági Egyesület július 13-án Kegelevich Gábor gróf b. t. t. elnök elnökele tartott igazgatóválasztmányi ülést tartott. Letárgyalta a miniszteri, alispáni hatósági és társasági megkereséseket. Figyelemmel kíséri az új földadó megállapítására vonatkozó javaslatokat és ennek érdekében egy bizottságot is alakított. Kegelevich Gábor gróf elnök jelentette, hogy vármegyénkben a „Selecta” Magtanyésztési Részvénnytársaság megalakult, melynek elnökevé választott és kérte az igazgató-választmányt, hogy a részvénnytársaságot törekvéseiben támogassák. Foglalkozott az igazgató-választmány a drágaság kérdésével és felhívta az alkalmából kifolyólag a Magyar Gazdaszövetséget a kérdésnek beható tanulmányozására.

Pusztító tüzvész.

(Felhívás a gazdaközönséghez.)

Freytag Béla püspöki uradalmi birtokbirtóló (Ráksi-pusztá u. p. Igal) vetjük alábbi sorokat, amelyeket részünkről is a gazdaközönség meleg figyelmébe ajánlunk.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

A napilapok útján bizonyára értesülni méltóztatott arról, hogy a somogy megyei Igal nagyközség tekintélyes része f. hó 12-én hajnalban egy rettenetes tüzvész áldozata lett s ma mintegy 50 igali földművescsalád hajléktalan földön-

futó. Ezek a szerencsétlen leégett családok kára is felbecsülhetetlen, de még is megmaradt az existenciális alapjuk, jöszágaik, földjeik, valamicske tőkéjük, amelyhez momentán nyulni tudnak. Az öszesek között tán a legnagyobb mértékben károsult Nyiri Ede dr. kir. járási állatorvos, akit a tűz reggeli almából riasztott fel s aki beteg felesége és két éves kis fián kívül csak a rajtok levő ruhát tudta megmenteni s mindene a legapróbb holmiig, a jeggyűrűig a tűz martaléka lett.

Nyiri dr. Erdélyben a háboru alatt igen fontos határmenti szolgálatot teljesített, onnan a román betörés miatt egy öltözöt ruhában kellett menekülnie s összegyűjtött vagyonkaja, műszerei mind román kézre kerültek. Összetört fizikummal ujon dolgozni kezdett és fáradságtalan szorgalommal szép kis vagyont szerzett, kiváló képzetisége folytán a járás egyik legbecsültebb köztisztviselője lett. Ma, egy hosszú óra rettenetes pusztítása és mások vétkes hanyagsága következtében testi-lelkileg megtört földművelő ember, akinek nem maradt annyija, hogy felesége testét betakarja, hogy gyermekének egy falat kenyert adjon, hogy pályáját egy percig is folytathassa. Ennek az embernek az ügyében fordulok Önhez Főszerkesztő Ur s kérem segítse jobb kezét ahhoz, hogy ezt az embert, ennek a ritka szaktudását és intelligenciáját a társadalom számára, és családját az ő boldogságára megmenthessük. E célból arra kérem, legyen kegyes soraimat a „Köztelek”-ben ismertetni és az ügyet magáévá tenni. Kérem különös, hogy erre a célra éppen Önt és a „Köztelek”-et keressék fel, de odafordulok, ahonnan több megértést remélek, — a vagyonosabb magyar gazdaságszervelet felé. Ehhez a társadalmi osztályhoz kell fordulnom, mert ennek van leginkább módja, hogy segítsen, ennek van szíve ahhoz, hogy nyomorgó embertársának szerencsétlenségét részvételével, segítségével enyhítse, ez a társadalmi osztály adhat legtöbbet, mert ennek van belátása egy intelligens ember nyomorát illetően, s mert a gazda hűséges segítő-társáról, az állatorvosról van szó. Fordulok segítségért Nyiri dr. azon kartársaihoz, akik a „Köztelek”-et olvassák, s az OMGE-val bármilyen összeköttetésben vannak; fordulok azokhoz az állatorvosokhoz, akik ezt a rettenetes helyzetet a sors jóvoltából nem ismerik, hogy nyújtson segítő kartársi jóbjukat Nyiri dr. felé, adakozzanak részére, ajánljanak fel általuk nélkülözhető műszert, szakkönyvet annak a szerencsétlen kolégájuknak, akitől a sors néhány perc alatt mindent elvett. Legcélszerűbb volna, ha a küldemények címre expediatlanának s én, aki Dr. Nyirivel állandó érintkezést tartok fenn, a küldeményeket névsorjegyzék mellett átadhatnám a családjának, az adakozásokat pedig a „Köztelek”-lapon nyugtáznám.

Öszinte tisztelettel: **Freytag Béla** püspök urad. birtokbirtó.

VEGYESEK.

Terméskilátások.

A földművelésügyi miniszterhez beérkezett hivatalos jelentések szerint a legutóbbi két hét időjárását általában a rendesen alacsonyabb hőmérséklet és nagyfokú szárazság jellemezte. Ez ugyan a hordás és cséplés munkálataira igen kedvező volt, a még kinulvó növényzet fejlődését azonban megakasztotta. A beérkezett becslések szerint a tengeri, burgonya, cukor- és takarmányrépa terméskilátásai a legutóbbi becsléssel szemben csökkentek.

A kerti vetemények, kereskedelmi növények és takarmányfélék szintén megszenvedtek a szárazságot. Kiadós eső a növényzet fejlődését még mindig igen jótékonyan befolyásolhatná.

A gabonafélék terméskilátásaira nézve a legutóbbi közölt jelentéssel szemben csak esékelymértvű emelkedések, illetve esökkenések mutatkoznak.

A búza minősége általában kielégítő; sok helyütt azonban megszorult a szem s Jásznagykunszolnok, Csongrád, Heres és Szabolcs vármegyék egyes vidékein — különösen a kisgazdák kezén — üszögös is. A búzával bevetett területen katasztrális holdanként átlag 591 mm. vagyis összesen mintegy 11.860.348 mm. termés várható. (A múlt évben 14.346.944 mm. termelt.)

A rozs nagyobbára szép, némely vidéken azonban a nagy szárazságtól megszorult. A bevetett területen holdanként 544 mm., összesen mintegy 5.126.058 mm. a valószínű termés. (A múlt évben 5.887.187 mm. termelt.)

Az árpa minősége általában jó, színe elég szép. Helyenként azonban a tavaszi árpa szeme megszorult. Szalmatermése általában közepesen alul. A bevetett 791.265 kat. holdon holdanként átlag 558 mm., vagyis összesen mintegy 4.433.332 mm. árpatermés remélhető. (A múlt évben 4.661.103 mm. árpa termelt.)

A zab általában közepes, de sok a vékony kényyszerített szem. Szalma kevés. A bevetett területen holdanként 557 métermázsa, összesen mintegy 3.208.749 métermázsa zabtermés remélhető. (A múlt évben 3.188.058 métermázsa termelt.)

A tengeri fejlődésében általában vissza-maradt. Sok a meddő szár és sok helyütt a csős és szemképződés hiányos, úgy hogy a terméskilátások a két hét előtti becsléshez képest csökkentek. Kiadós esőre lenne szükség, amely sok helyen a tengeri terméskilátásait lényegesen javíthatná. A burgonya terméskilátásai a tartós szárazság következtében szintén csökkentek. Szára fonnynadni és sárgulni kezd s a gumók fejlődése számos helyen megakadt. A késői ültetésű burgonyán a kiadós eső még sokat segíthet. A cukorrépa a kapások közül eddig aránylag még legjobban tűrte a szárazságot, levelezete elég dus, de már kezd sárgulni s fonnynadni.

Ipari és mezőgazdasági vállalatok telepein, rektáraiban stb.

patkány- és egérirtást

vállalunk évi általánoszerget, teljes szavatosság mellett a Tenyésztésvásáron méltó feltételt keltett **PERIRAT és PERIMUR**

Kérjen árajánlatot!

IMMUNITÁS R.-T. orvosvegyészeti laboratórium Budapest, IV., Párisi-u. 4. TELEFON: 127-17. 2447

Emberre és a legapróbb háziállatra vaszélytelen. Az irtást szakértő közegelnk végzik, az eredményt állandóan ellenőrzik.

A gabonáarak emelkedése folytán a **szuperfoszfát** alkalmazása busás eredménnyel jár.

SZUPERFOSZFÁT

s minden más **mütrágya** kapható a

„HUNGÁRIA” Mütrágya-, Kénsav- és Vegyipar Részvénnytársaságnál, BUDAPESTEN, V., Fürdő-utca 8.

A gumók fejlődéséhez sürgősen bő csapadékra volna szükség. A takarmányrépa terméskilátásai szintén csökkentek. A levelzet fonnyadni kezd. Kiadós eső azonban még sokat javíthat rajta. A tengeri-, burgonya-, cukorrépa- és takarmányrépavetések ezidőszaki állásáról a beérkezett minősítő becslési adatok szerint országos átlagban: a tengeri minősítő becslése 3.25; a burgonya minősítő becslése 3.37; a cukorrépa minősítő becslése 3.00; a takarmányrépa minősítő becslése 3.26. (A minősítő becsléseknek a kitűnő terméskilátások jelzésére = 1, a jóra = 2, közepesre = 3, a gyengére = 4, a rosszra = 5 számjegyet szolgálnak.)

Egyéb növények. A repce cséplése be van fejezve, gyengeközepes termés adott. A kerti vetemények a szárazság következtében fejlődésükben megállottak. Általában középtermésre van kilátás.

A komló elég szépen fejlődik. Esőt kíván. A köles és tatárka fejlődése nagyon lassú. A korai köles ritka és alacsony maradt. A cirok fejlődésében megállott. A kender és len nyűvése folyamatban van, sőt helyenkint már áztatása is megkezdődött. A dohány fejlődése kielégítő.

A mesterséges takarmányok közül a lóhere második és a lucerna harmadik kaszálása gyenge eredménnyel végződött. A csalamádé a szárazság miatt legtöbb helyen fonnyadt és levelei megsárgulnak. A mohar alacsony és ritka maradt.

A gyümölcsök közül almából, körtéből elég szép termésre van kilátás, dacára annak, hogy sok a ferges és lehullott gyümölcs. Szilvából és barackból középtermésre van kilátás.

A szőlők általában elég szépen fejlődnek, kiadós esőre azonban szükség volna. Peronoszpóra a tarcali, csongrádi, miskolci, soproni szőlészeti és borászati kerületekben lisztharom fellepett. Szekszárd és Pécs vidékén szórványosan fellepett. Általában közepes termés várható.

Gyárfás József előléptetése. A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére Gyárfás József m. kir. gazd. főtanácsost, a magyaróvári m. kir. növénytermelési kísérleti állomás igazgatóját, m. kir. kísérleti főigazgatóvá nevezte ki. Hazánk mezőgazdasági életének egyik legkiválóbb munkását, lapunk növénytermelési rovatának kitűnő és faradhatatlan vezetőjét ért előléptetést az ország gazdatársadalmának minden rétege osztatlan megaláztatással és meleg rokonszenvvel fogadja. Gyárfás József nemcsak mint a növénytermelési kísérleti állomás igazgatója, hanem, mint egyik legkiválóbb szakirónk is, faradhatatlanul dolgozott az okkerüti és a többtermelést szolgáló növénytermelés általánosítása és emelése érdekében. Neve mind a szakörökben, mind a gyakorlati gazdák között általánosan ismert és nagyrabecsült, mert a hozzáfutó gazdáknak a legnagyobb készséggel áll rendelkezésére felvilágosítással és tanácsal. Minden szava, tette, cikke és könyve egy olt szolgál; ez a növénytermelés fejlesztése és annak magas fokra való eme-

lése. Gyárfás József legutóbb megjelent műve: Olajos növények termesztése (1920) és a Magyar Dry-Farming (1921.) általános feltűnést keltettek s e két műnek célja az volt, hogy Magyarország mai nehéz helyzetében fejlesztjük olajos növényeink termesztését, amelyek emelése az ország közgazdasági viszonyait javítani fogja, az utolsó műve pedig, a Magyar Dry-Farmingnak minden szava nagy tudásról, a föld iránt való határtalan szeretetről tanuskodik. A mezőgazdasági élet e kiváló munkását előléptetése alkalmából őszinte szívvel és szeretettel üdvözljük.

Kinevezés. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Diczenty Dezső kísérleti főigazgatói címmel és jelleggel felruházott osztályvezetőt, Zóhls Artur dr. és Vargha Oszkár dr. kir. fővegyészeket kísérleti főigazgatókká, továbbá Csörgő Titusz, a madártani intézet vezetésével megbízott titkár, a madártani intézet igazgatójává a VI. fizetési osztályba nevezte ki, Hankóczy Jenő, állomásvezetőnek, a kísérleti főigazgatói címet adományozta. A szőlészeti és borászati tisztviselők létszámában Suly Antal, szőlészeti és borászati főfelügyelőt, a VI. fizetési osztályba szőlészeti és borászati főfelügyelővé, Szirányi Jenő és Gyóffy Samu báró m. kir. szőlészeti és borászati főfelügyelőket a VII. fizetési osztályba m. kir. szőlészeti és borászati főfelügyelőkké nevezte ki; Balogh Tódor, Szécs Andor és Tóth Jenő, szőlészeti és borászati főfelügyelők részére a szőlészeti és borászati főfelügyelői címet adományozta; továbbá Szepessy József és Belsőházi Béla m. kir. szőlészeti és borászati főfelügyelőket, címüknek változatlanul hagyása mellett, a VIII. fizetési osztályba, Kochmayer Pal, Sal Gyula, Nádas Gyula és Márk Dezső VII. fizetési osztályba sorozott m. kir. állategészségügyi főfelügyelőket a VI. fizetési osztályba m. kir. állategészségügyi főfelügyelőkké nevezte ki. A kísérleti főigazgatói személyzet egyesített listájában Csókás Gyula dr., állomásvezetői címmel és jelleggel felruházott fővegyészt, a VII. fizetési osztályba állomásvezető fővegyésszé, Kadocs Gyula adjunktust a VII. fizetési osztályba állomásvezetővé, Herke Sándor fővegyészt és Kárpáthy Jenő dr. főmérnököt a VII. fizetési osztályba fővegyészekké, Bernárd Ernő dr., Berkó József dr., Bárány Nándor és Obermayer Ernő vegyészeket a VIII. fizetési osztályba fővegyészekké, Laczkó Aladár és Schnabel György asztisztenseket, továbbá Scherf Emil segédvegyészt a IX. fizetési osztályba adjunktusokká, illetve vegyésszé, Szalay Edith dr. t., Horváth Ferenc és Tandl Signe dr. szaknapidijasokat a X. fizetési osztályba segédvegyészekké, Hertelendy Adolf, mezőgazdasági muzeumi titkár a VII. fizetési osztályba, továbbá a Földtani Intézet létszámában Vigh Gyula dr. és Tolorffy Géza dr. I. osztályú geológusokat a VIII. fizetési osztályba osztálygeológusokká és végül a meteorológiai intézet létszámában Sávoly Ferenc dr. adjunktust a VII. fizetési osztályba, valamint Stuber Sándor és Endrey Elemér kalkulátorokat a IX. fizetési osztályba nevezte ki.

Kinevezések a kincstári birtokoknál. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére az állami mezőgazdasági birtokok

titkárainak létszámában Kemény Géza m. kir. gazd. főtanácsos, jászágigazgatónak a m. kir. gazdasági főigazgatói címet és jelleggel adományozta, továbbá Molnár Ivan jászágfelügyelőt és Bakonyi Pál miniszteri osztálytanácsosi címmel felruházott jászágfelügyelőt m. kir. jászágigazgatókká, a VI. fizetési osztályba nevezte ki, Wullner Endre m. kir. gazdasági tanácsos, jászágfelügyelőnek a jászágigazgatói, Rochlitz Tódor és Novák Béla gazdasági főintézőknek a jászágfelügyelői címet és jelleggel adományozta. A magyar királyi jászágigazgatósági tisztviselők létszámában tomesányi Tomcsányi Belisár jászágigazgatósági főtanácsosi címmel és jelleggel felruházott jászágigazgatósági tanácsost jászágigazgatósági főtanácsossá nevezte ki és Szilágyi László dr. jászágigazgatósági titkárnak a jászágigazgatósági tanácsosi címet és jelleggel adományozta. A földművelésügyi miniszter Fülöpy Jenő és Valtay Dezső m. kir. gazdasági főintézőket a VII. fizetési osztályba m. kir. jászágfelügyelőkké, Sajó Ernő, Hill Béla és Kovács Géza m. kir. gazdasági intézőket a VIII. fizetési osztályba m. kir. gazdasági főintézőkké, Matlaffi Sándor, Tima Lajos, Kovács Lajos, Zabráczky Imre és Rutich Ödön m. kir. gazdasági ellenőröket a IX. fizetési osztályba m. kir. gazdasági intézőkké, végül Banke Gyula, Philipp Kornél, Herczeg Lajos és Stollmayer Gáspár m. kir. gazdasági gyakornokokat a X. fizetési osztályba m. kir. gazdasági ellenőrökké nevezte ki. A jászágigazgatósági tisztviselők létszámában Szabó Gyula m. kir. kincstári ispant m. kir. jászágfelügyelővé, Uher Vilmos dr., Vasváry Kálmán dr. m. kir. jászágigazgatósági a-titkárokat m. kir. jászágigazgatósági titkárokká, Dorner Aurél m. kir. telepítési felügyelőt jelen minőségében a VIII. fizetési osztályba és Turcsányi Kálmán fizetéstelen telepítési felügyelőt jelen minőségében a IX. fizetési osztályba nevezte ki, végül Nyiredy Géza dr. ideiglenes minőségű jászágigazgatósági fogalmazót jelen állásban véglegesítette.

A Kivándorlási Tanács f. hó 16-án Buday Barna elnökségével ülést tartott, melyen Winter Károly newyorki m. kir. konzul is megjelent. A tanács tárgyalta a Cosulich triestzi gőzhajó-társaság kérelmét magyar kivándorlók szállításának megengedése iránt. A tanács aggodalmat táplált a szaporítással szemben és csak arra az esetre javasolhatja az engedély megadását, ha fontos külpolitikai okokból elkerülhetetlen és csupán az északamerikai államokra nevez. Ezután Pichler Lajos min. osztálytanácsos a kivándorlók védőiroda működéséről tett jelentést, amelyet a Tanács elismeréssel vett tudomásul. Az Egyesült Államok az 1922-23. éven 5638 magyar kivándorlót engednek be s ennek a kontingensnek a fele már hajóra szállott. A kivándorló szándékozók közül elsősorban azok kaptak engedélyt, körülbelül 600-an, akik már az elmúlt évben is folyamodtak. Feltűnő az intellektuális elemek nagymérvű jelentkezése. Különösen sok az orvos. A Tanács Matlekovits Sándor v. b. t. t. indítványára intervenálni fog a kormányal, hogy a védőiroda részére megfelelő helyiséget szerezzen és kérni fogja a kormányt, hogy a kivándorlási alapot, amelynek határozott rendel-

MAGYAR NÁDKERESKEDELMI ÉS IPARI R.-T. Gyékényt, kákát, nádat minden mennyiségben veszünk Területeket bérelünk
BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA 20.

Német tenyésztők által nemesített hazai elszaporítású „SATOR” védjegyű „eredeti” (original) Petkusi őszi rozs és sárga zab, Schlanstedti őszi rozs és fehér zab, Eckendorfi őszi árpa, Heil-féle Frank őszi és tavaszi árpa, Viktória őszi árpa, Bavaria és Danubia tavaszi árpa, Leutewitz sárga zab, valamint Eckendorfi, Leutewitz és Heil-féle Remlingi takarmányrépa magyara

őszi szállításra előjegyzéseket elfogad a „SATOR” VETŐMAGÜZEM RÉSZV.-TÁRS. Ezenkívül forgalomba hozza a Bayer és Avenarius gyárak ismert és jól bevált növényvédelemből szerelt, egymint: Venetan-t, Solhar-t, Uspulint, Dendrin-t stb.

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-u. 4., II. emelet. Telefon: 23-36. Sürgőspost: Satormag.

tetése van, újból a belügyminiszter kizárólagos rendelkezése alá helyezze.

Országos szőlő- és borsgazdasági kiállítás. Az augusztus hó 18-án megnyitott kiállítás védnöke **Horthy Miklós** kormányzó és **József** királyi herceg volt. A kiállítást augusztus hó 18-án d. e. 11 órakor nyitotta meg a kormányzó a szokott ünnepségek között, de csakis meghívott vendégek jelenlétében. Azóta már a közönségnek is szabad rendelkezésre áll. A borsgazdasági kiállításnak egyik közérdeklődésre joggal számítható része a szeptember hó 10-én kezdődő szőlőkiállítás lesz. Az időjárás a szőlő-érésnek igen kedvez és így szeptember második harmadában a legtöbb kiváló szőlőfajták már bemutatásra kerülhetnek. A bejelentés a szőlőkiállításra augusztus 20-án jár le. A kiállítás iránt nemcsak a belföldön, hanem a külföldön is nagyarányú érdeklődés nyilvánul.

A Fővárosi Női Kerizgazdasági Szabadiskolában X. Maglódi-ut 8. sz. a kertészet, baromfitenyésztés (gépkeletetés és műanyával nevelés), tejgazdaság és méhészetre a beiratások augusztus 21-én kezdődnek. Havi tandíj 40 K.

Gabonakivitel eltöltése Romániában. Tudvalévő dolog, hogy a román kormány néhány héttel ezelőtt hirdette ki a szabad gabonakereskedelmet. Azonban alig, hogy a rendelet megjelent, statisztikai célokat szolgáló összeírások örve alatt, a malinok buza-, rozs- és lisztkészleteit kiküldték. Már maga ez a körülmény megdöntötte a szabadkereskedelemben vetett hitet, amit még fokozott az, hogy a prefekturák újra szállítási igazolványokat kezdtek követelni a buza és a rozs szállításához. Ennek alapja egy szigorúan bizalmas (augusztus 2-án kelt) belügyminiszteri rendelet volt, mely utasította a prefekturákat, hogy a vármegyékben a gabonaszpekulációt megakadályozzák és odahassanak, hogy a gabonát és a lisztet a megyékből ki ne vigyék. Ezzel a rendelettel egyidejűen utasította a kormány a prefekturákat, hogy augusztus 10-ig írják össze és tegyenek jelentést a megyék gabonakészleteiről, gabonaszükségletéről. Ezeknek a jelentéseknek az alapján fog dönteni a kormány a gabona további forgalma és maximális ára tekintetében, azonban a gabona vasuti szállítást már most eltöltötte.

Borélesztő forgalombahozatala. A Szőlő- és Borsgazdasági Központi Kísérleti Állomás (Ampelológiai Intézet) ez évben is a közönség rendelkezésére bocsátja kipróbált fajélesztőit, amelyeknek használata által gyorsabb és tökéletesebb erjedést, a bor gyorsabb fejlődését és érését érhetjük el s a legtöbb esetben zamatosabb és finomabb ízű bort kaphatunk, amint azt a szőlősgazdák által eddig végzett kísérletek igazolják. Az intézet a jelentkezőknek a megfelelő borvidék élesztőit, különleges mustok, tehát aszú, kénezett, vörös stb. mustok erjesztésére mindig ezeknek megfelelő élesztőt küld. Minden gazdának érdekében áll, hogy 3 héttel a szüret előtt olvasható irással megírja: 1. nevét és pontos címét; 2. milyen fajtájú és mennyi mustot óhajt beoltani; 3. rothad-e a szőlő, kénezi-e a mustot, milyen a várható cukortartalom; 4. mikor lesz a szüret. Figyelmeztetjük a szőlősgazdákat, hogy idejében, azaz 3 héttel a szüret előtt írják meg a szüret idejét, mert az intézet mindenkinek külön-külön a beérkezett adatok alapján szaporítja el s küldi a megfelelő élesztőt. Érdeklődők forduljanak a fenti kísérleti állomás igazgatóságához, Budapest, II., Debrői-ut 15.

A fajélesztő ára adagonként használati utasítással együtt 200 korona, amelyhez a tokos szállítóeszközökért 100 K betét járul.

Bukarestben devizatorzsda alakul. Bukarestben a napokban Sassa miniszter elnöklése alatt a bankok és kereskedelmi testületek képviselőinek jelenlétében értekezlet volt, melyen a román devizatorzsda felállítását határozták el. Ezt a határozatot a valuta bizottság is magaévá tette. A devizatorzsda felállításának tervét rendkívül jelentőségteljesnek tartják Románia közgazdasági életére. Ettől várják, hogy a román gazdasági élet megszűnik a párisi tőzsde függvénye lenni s hogy a lei árfolyamemelkedése sem fog ezután a külföldi tőrsdék szerint alakulni, hanem a devizaközpont közvetítésével ök maguk fogják a lei árfolyamát diktálni, szemmel tartva természetesen a külföldi behatásokat is. Ertesztéseink szerint az előkészítő munkálatok már igen előrehaladott fokon vannak s a pénzügyi körökben nagy bizakodás észlelhető az intézmény felállítására iránt, annál is inkább, mert a kormány nem kényszerintézkedésként állítja fel a devizatorzsdat, hanem szükségzerű intézménynek.

A világ petroléumtermelése. A román kereskedelemügyi miniszter közölte a petroléumtermelésben vezető államok statisztikai adatait. Ezek szerint az Egyesült Államokban a petroléumtermelés 1921-ben 471.091.000 hordó volt az 1920. évi 453.756.000 hordóval szemben. Mexikóban a termelés 1920-ban 194.054.089 hordót ért el. A maximum az október-december hónapokban volt (60.000.000 hordó), 1921-ben a termelés 180 millió volt. Lengyelországban a petroléumtermelés 1921-ben 50.829 vagon volt az előző évi 50.096 vagonnal szemben. Romániában 1921-ben 1.161.165 tonna volt az 1920. évi 1.034.004 tonnával szemben. Oroszországban a termelés esőkenében van és a rendelkezésre álló adatok csak a legnagyobb telepekre vonatkoznak.

Sörárpát legjobb összeköttetéseiről, legmagasabb áron értékesít **Parzer Gyula**, Budapest, V., Honvéd-utca 38. Telefon: 168-24.

A 40 év óta fennálló **Fischer J. részvénytársaság** szakk- és ponyvagyártó Budapest, Nádor-u. 31/33, mint államot megbízható céget, a legjobb ajánljuk. Ponyvaterjesztő-intézet.

Pénzügyi hírek.

A magyar mezőgazdasági részvénytársaság (a Hungária Bank r.t. érdekeltsége) a Hungária Bank r.t. gabonagyártási intenzív fejlesztése céljából 1. évi augusztus hó 8-án tartott közgyűlésén alapítókéjét teljesen befizetett 8.000.000 korona összegre emelte fel. Az új igazgatóság elnöke: gróf Ráday Gedeon volt belügyminiszter, v. b. t. t. Alelnöke: gróf Zichy Géza Lipót, a Hungári Bank r.t. alelnöke. Tagjai: gróf Sztáray Sándor v. b. t. t., a Hungária Bank r.t. elnöke, Jekelfalussy Zoltán v. b. t. t., ny. fumei kormányzó, Lichl Károly min. tanácsos, dr. Siegescu József, a tudományegyetem rektora, dr. Hajós Kálmán nemzetgyűlési képviselő, Wild József nemzetgyűlési képviselő, Kammer Vilmos vezérigazgató, ipolykeszi és bozói Balla Géza, a Hungária Bank r.t. vezérigazgatója, dr. Csábóczy Orosz Géza ügyvéd, v. kormánybiztos, dr. Kraft Frigyes ny. min. tan., a Hungária Bank r.t. igazgatója, Studinka Elemér jószágigazgató Lakatos Oszkár igazgató, Nagy Gyula igazgató.

A gazdasági könyvvizetéshez szükséges összes nyomatványok beszerezhetők a "PÁTRIA" nyomda r.t. nyomatványkezelő osztályában, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

NYILTTÉR.

6 országban foglaltatott nem vállal felolvasást a szerkesztőség

Értesítés.

Képtelenség külön-külön választani minden egyes felhívásra, az október jelen értesítés után vagyok bátor az érdekeltek t. Úm. eszics indomása helyi, hogy „Lukrecia” lekeresésű és impregnáló készítmények sunak idején az akkor jegyzett árban kizárítottam a amit jelenleg, a nyersanyag idején nagyon megdrágult, nem fűdöttem a szükségletet mert a feladott nyersanyagok alapján egy kérogram „Lukrecia” legalább 300 koronába kerül volna, pedig az igen tisztelt gazdaságszámoló — útszerte a kivételnek — a három előtti ként koronás árat is sokak 1000-ig ismételt tartózkodásom, melynek eredménye az lett, hogy most annnyi áron sem lehet nyersanyagot kapni. Működésének hárommal kevesebb, minthelyi melánus egyarában addom-ban lesz „Lukrecia” a gyártást, ezért jól felfogott érdekeltekben a legnagyobb mértékben rendelkezésükre fogok állani. Pestújhely, 1922. augusztus 16. Kiváló uszettel!

TARACON LÁSZLÓ mint a Vad és Tavas cég tulajdonosa.

VASUTAT,

szabványos és keskeny nyomtávú, közhasználatra és magánüzemre **financiroz, tervez, épít, üzemben tart,** vasuti anyagokat, kocsiakat, mozdonyokat és alkatrészeket szállít a **Magyar Gazdasági és Kisvasuti Részvénytársaság** Budapest, V., Méréleg-utca 3.

Rézgálic, Raffia, Rézkénpor

szab. Balaton, Turai Vermorel-rendszerű és Columbus szőlőpermetezők, pálinkafőző- és mosóüstök

Kézi és háti kénporzó-gépek, szénkénegezők. Csak egy kézzel használható **Kénporzó-gépek** legolcsóbb gyárti áron beszereshető: **Szontágh Pál rézarugyár** Budapest, IX., Üllői-ut 19. Tel.: József 99-44.

Patkányirtásra tengeri hagymát használati utasítással kg-ként 120 K-ért szállít: **Standard Laboratorium, Budapest,** VIII., Főherceg-Sándor-u. 80/a. Telefon: 83-74.

ARANYOSI főle felső kereskedelmi iskola **FÉNYES** internátus előjegyzéseket már most is osztja ki. Belföldi áruszállás 22-161 1966 Budapest, V., Csánády-u. 19.

DEBRECZENI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, Debreczen
Vargakert, Délisor 19. Telefon: 7-51. Sürgőncim: Gépgyár • Városi raktár: Ispotály-utca I. Telefon: 8-78.
GYÁRTMÁNYOK: vetőgép, eke, borona, Kapáló, ültető, répvágó, szecska-vágó, morzsoló, szénagyűjtő, rosta, Kézi daráló, borsajtó, szőlőzuzó, gazdasági szekér, Kocsi. Saját vas- és fémöntöde. Képviselet és mintaraktár az ország legtöbb helyén. Kérjen Képes Árjegyzéket.

Ha biztos védekezést akar peronoszpóra és lisztharmat ellen, úgy **VINOL** - LAL KEVERT BORDÓI LÉVEL PERMETEZZEN **50% rézgálic-, költség- és munkamegtakarítás.** **Nemzeti Közgazdasági r.t.** Budapest, IV. kerület, Váczi-utca 31-33. szám.

NYILTTÉR.

E rovatban foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

BelleVue-szálloda

Budapest legújabb luxus-szállodája
I., Attila-utca 53. szám.

(Az alagutató 2 perc) A Vérmezővel szemben.

A legmodernebb szálloda.

Szobái a legnagyobb komforttal berendezve, meleg, hideg víz. Elsőrangú vendéglő. Bar. Gyönyörű kerthelyiségekkel és terraszokkal, kilátással a bástyára és a budai hegyekre. 3060

Magyar Mezőgazdák Állattértékesítő Részvénytársasága Budapest

VI., Vilmos-császár-ut 65. szám, 1. em.

Telefon: 107-84, 129-14, 129-15.
Sürgőnycim: „MEGALÉR” BUDAPEST

Fiókok és képviseletek:

Wien: Magyar Mezőgazdák Állattértékesítő Részvénytársasága, Wien, St. Marx, (Fleherwerkstraße) képviseletében Ungarischer Landwirtschaftsverein, Sürgőnycim: „Megalér” Wien.

München: Austlandsverkehr-Gesellschaft m. b. H. Sürgőnycim: „Pecus” München.

Gazdatársadalmi Intézmény!

Foglalkozik:

Szarvasmarha, sertés, juh, ló, továbbá öltött árú

adásvételével beltérben és külföldön, bizományi értékesítésével

ÁLLATSZÁLLITMÁNYOK CIMZENDŐK:

Szarvasmarha, borjú és juhoknál: BUDAPEST — FERENCVÁROS — MARHAVÁSÁRTÉR. W I E N, S T. - M A R X. MÜNCHEN, VIENHOF.

Sertésoknál: BUDAPEST — FERENCVÁROS — SERTÉSVÁSÁRTÉR. W I E N, S T. - M A R X. MÜNCHEN, VIENHOF.

Huszállítmányok és öltött árú: BUDAPEST — KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK. 355

Meghívásra szakértőnk a helyszínrre kiküldjük!!! Mindennemű állatkivittelt a legelőnyösebben lebonyolítunk.

Elvállalunk teletetésre szarvasmarhát, juhot

különböző vidékeken. 3070

Általános Gazdasági és Kereskedelmi R.-T. Budapest, VI., Teréz-körút 6. szám.

EREDÉLYI MÁRK GŐZ-ÉS MOTOREKE ALKATRÉSZ GYARA

TELEFON: 25-23. Budapest, VI., Lehel-utca 10. Sürgőnycim: GÖZEKE

ELVÁLLALJA: gézekék, valamint bármely rendszerű billenőekék szakaszerű javítását, ugyszintén az összes kazánjavítási munkálatokat, főképpen új tüzszekevények építését. 9332/a

FIGYELŐ
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT Telefon: József 62-46.
BUDAPEST
VIII., NAGYFUVAROS-U. 3/A.
Olvassa az összes bel- és külföldi lapokat és megküldi belőle mindazt, ami Önt érdekli.

Legújabb szakművek!

Döhrmann H.: Létélyezés 1. kötet ... K 330—
Grabner E.: Gazdasági növények nemesítése. 2. kiadás ... » 440—
Csoőr-Máté: OFB. elvi jelentőségű határozatai ... » 132—
Németh L.: Konyhakerti növénytermelés ... » 88—
Gyárfás J.: Magyar dry farming ... » 176—
Bittera Miklós: Általános növénytermesztéstan ... » 220—
Wenninger M.: Földbirtokreform ... » 33—
Groffits G.: Gazdasági építézet. 2. kiadás ... » 264—
Károly Rezső: Ingatlanok vagyonszállítási törvénye és végrehajtási utasítás ... » 242—
Cselkó L.: 494 kérdés és felelet a takarmányozás gyakorlatából ... » 198—
Fabricius: A magyar növénytermesztés ... » 198—
Jablonski-Kadocsa: Patkányvesztélem és az ellene való védekezés ... » 44—
Szilassy-Berezedy: Mezőgazd. lexikon. Új lenyomat. Füzve K 3300—, kötet ... » 3740—
Kádár L.: Rendellenességek a méhészetben ... » 77—
Dorner Béla: Sertésenyésztés és hizlalás ... » 264—
Gyárfás J.: Olajnövényeink természetése ... » 99—
Wellmann O.: Áll. állattenyésztéstan ... » 242—

Fenti árakhoz még 7% forralmi adó számítandó!
Postai útlevegő könyvben 22-30 korona fizetendő.
Megrendelhető utalvással a „PÁTRIA” R.-T. gazdasági szakboltjában, Budapest, IX., Csillag-ut 25. sz. (Köztelek.)

KERESKEDELEM, TÖZSDE.
Rovatvezető: Rego Károly dr.
Gabona, liszt és őrlemények.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaszertésbizottság jelentése.)

Az elmúlt hét folyamán az irányzat szilárdult. Augusztus hó 17-én, budapesti paritásban, 109 kilogrammonként a következő árakat jegyezték: Buza 78 kilogrammos: Tiszavidéki 7050-7100 K. Pestvidéki és fejemgyei 7000-7050 K. Buza 78 kilogrammos: Tiszavidéki 7150-7200 K. Pestvidéki és fejemgyei 7100-7200 K. Rozs 5200-5300 K. Takarmányárpa 6100-6300 K. Sörárpa 6500-6800 K. Zab 6300-6500 K. Tengeri 7300-7400 K. Repce 12,500-13,000 K. A liszt piacon mérsékelt forgalom mellett az irányzat szilárd. Kg.-ként a következő árakat jegyezték: Duplafogós nullásliszt 103 K. t. Nullásliszt 102 K. t. Főzöliszt 94 K. t. 6-os kenyérliszt 90

K.-t. 7 és 1/2-es kenyérliszt 84 K.-t. 8-as takarmány liszt 45 K.-t. Nullás rozsliszt 73 K.-t. 1-es rozsliszt 80 K.-t. Korpaért 100 kg.-ként 4200 K.-t. fizetnek.

Vetőmagvak.
Bukkány tiszta tavasi 7200, zabos tavasi 6800, szederda 10,000, borsó Viktória 10,000-11,000, vész 10,500-12,000, csi lagfűrt 5000-5200, hab fehér 5200-5600, tarka 5000-5200, leacse 6000, mák 42,500-46,000, kendermag 6000-6300, mustármag 8500-10,000, kerona q-ként feladállomásra. Kis forgalom mellett az árak emelkedtek.

Takarmány.
Mérsékelt keresletnek megfelelő mennyiségű árú érkezett a piacra. Árak 100 kg.-ként, a budapesti piacon, a következők: Prima széna 1900-2200, másodrendű széna 1400-1900, lucerna 2000-2400, muhar 1900-2300, szalma 950-1200 korona.

Borjú és juh.
A budapesti szarvómarhavasárra felhajtás volt aug. 11-én 350 drb, aug. 14-én 184 drb borjú, melyek 120-150 K.-ért cseréltek gerdát. Az irányzat szilárd, a vásár élénk. Az aug. 14-iki juhavasárra 64 drb juhot hajtottak fel és kg.-ként 80 K.-ért kelték el.

Budapesti vágómarhavasár.
1922. augusztus 17.
Felhajtás 691 drb magyar, 19 drb román, összesen 1010 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 358 darab magyar és tarka ökör, 492 drb magyar és tarka tehén, 19 drb román ökör, — drb román tehén, 137 darab magyar bika, — drb román bika, 4 drb magyar bivaly, — darab román bivaly.
Vontatott irányzat mellett az árak legtöbb esetben változatlanok maradtak, csak a bikák ára csökkeni kilogrammonként 9-8 koronával.
Eladatlanul visszamaradt 79 darab magyar marha.

Következő árakat jegyezték, kilogrammonként előszulypán:

Bika jobbminőségű	85-115 K., kiv. 145 K.
silányabb	60-80
Ökör jobbminőségű	100-130
közép	60-85
alacsony minőségű	50-65
Román ökör	—100
bivaly	—
Tehén	46-120
Bivaly	70-85
Növendék	62-75
Kicsontozni való	48-54

Budapesti sertésavasár.
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertésbizottság jelentése.)
E héten a felhajtás naponta 1000 körül mozgott. Árak: könnyű sertés 180-200, közép 260-310, nehéz sertés 307-334 K. Zsir ára 500 K., szalonna 300-340 K. kg.-ként. Az irányzat vontatott.

Nagyotényi kivitteli sertésavasár.
(A vásárlók jelentése.)
Csak transitó árban volt felhajtás változatlan árak mellett.

Gabona, széna, szalma és minden nem mezőgazdasági termény **SAJGÓ JENŐ** terménynagykereskedő
vételét és eladását a napi tőzsdéi Budapest, VIII., József-körút 71. Telefon: József 115-54.
áron eszközli, illetve bonyolítja le és telefoni értesítések küldését gazdáknak és kereskedőknek vállalja. 2921

HUNGÁRIA SZÉRUMMŰVEK R.-T. Termeli az állatorvosi gyakorlatban használatos összes védőoltóanyagokat és szoromekat.
BUDAPEST, VI. SZONDY-UTCA 76. Államilag kipróbált **sertéspestis ellenes vérsavó** minden mennyiségben kapható. Sertéspestis ellenes anyagunk tiszta, centrifugált vérsavó. Nem tévesztendő össze a defibrinált vérről. 806 Kérjen azonnal prospektust!

MAGYAR AGRÁR- ÉS JÁRADÉKBANK R.-T. legmagasabb **lőhere- és lucernamagot** és egyéb gazdasági vetőmagot.
VETŐMAGOSZTÁLYA VESZ ELAD napi áron **Mintázott ajánlatokat ker.**
BUDAPEST, V. kerület, Nádor-utca 16. szám. mindennemű jól kezelési és tisztítási **gazdasági vetőmagot.**
Sürgőnycim AGRÁR BUDAPEST. 313 TELEFON: 72-01.

Budapesti lóvásár.

Felbajtás 1922. aug. 17-én 1223 drb. Eladott 493 drb. Eladtalan maradt 704 drb. Árak: hátas, csikó 3000-27.000 K., könnyebb kocsi 63.000-80.000 K., igás kocsi 60.000-125.000 K., igás kocsi 22.000-60.000 K., száraz 1000-10.000 K., seaver 32.000-33.000 K., afrendelt minőségű lovak 5000-30.000 K., vágólovak 5000-12.900 K. darabonként.

Wieni vagomárvásár.

(Magyar Menőgazdák Állattérképesítő Részvénytársaság wieni marhahizományi osztályának jelentése.)

A folyó hó 14-iki vásár felbajtása 2404 drb volt. Irányzat élénk, árak 200-300 koronával emelkedtek. Jegyzések a következők: búr, extrém 7000-20000 o. K., I. r. 8000-7000 o. K., II. r. 5000-6000 o. K., III. r. 4500-5200 o. K.; bika, extrém 6000-7500 o. K., I. r. 5000-6000 o. K., II. r. 5200-6200 o. K., III. r. 5000-6000 o. K.; tehén, extrém 6500-7500 o. K., I. r. 6000-6500 o. K., II. r. 4800-5500 o. K., III. r. 4400-5000 o. K.; kicsontozni való 8800-4800 o. K. A f. hó 17-iki vásár felbajtása 515 drb, irányzat élénk, árak 200-3000 koronával emelkedtek.

Wieni sertés vásár.

(A Magyar Menőgazdák Állattérképesítő Részvénytársaság wieni sertésbizományi osztályának jelentése.)

A folyó hó 16-iki wieni sertés vásár felbajtása 520 huszerítés, 557 drb zsirsertes, összesen 1077 drb volt. Irányzat igen szűk és árak a következők: I. r. zsirsertes 28-24,000, kivételesen 25,500 o. K., közép zsirsertes 19-21,000 o. K., öreg zsirsertes 18-20,000 o. K., szedett sertés 19-21,000 o. K., huszerítés, helföldi, 15-17,000 o. K., kivételesen 17,500 o. K. A folyó hó 17-iki vásár felbajtása 23 darab volt. Árak változatlanok maradtak.

Gyapju.

Gyapjuinkat a cseh és német vevők keresik. Árak minőség szerint kg-ként 420-520 K.-ig.

Szászi komlópiac.

Az ideai komlótermés nagyon jönnek ígérkezik, úgy hogy kétszerese lesz a tavalyinak mennyiségben. A minőség igen jó. Árak a százi piacon: 1200-1400 cs. K.

Nyersbőr.

A hivatal kérdése érdeklődésben tartja a piacot. Árak: marhabőr 280-300 K., borjubőr 480-500 K., juhbor 200 K. kg-ként a budapesti vágóhidon.

Tej- és tejtermékek.

Kicsinybeni fogyasztói árak Budapesten: édestej 38 K., tejföl 130-140 K., habtejszín 320 K. literenként, teavaj 580-600 K., főzővaj 480-500 K., tehéntúró 70-80 K., kevert 150-170 K., juhtúró 240-260 K., trappista és óvári sajt 300-340 K. kg-ként.

Gazdasági szükségleti cikkek.

Zsákokban a hiány nagy. Áru nincs a piacon. Árak: gabonaszák kg-ként 450-480 K.

Zöldszőlő és gyümölcs.

Sárgarépa új zöldj. I. r. cs. ja 8-14 K., II. r. 3-6 K., kg-ja 12-28 K. Petrezselvem zöldj. I. r. cs. ja 8-14 K., II. r. 3-6 K., kg-ja 12-28 K. Zeller drb-ja 3-10 K. Kalaráb I. r. drb-ja 4-6 K., II. r. drb-ja 2-3 K. Vöröshagyma érett makói kg-ja 72-76 K., I. r. 60-68 K., II. r. 50-58 K. Fokhagyma I. r. kg-ja 90-100 K., II. r. 75-80 K. Kelkáposzta I. r. kg-ja 32-40 K., II. r. 20-26 K. Saláta I. r. drb-ja 4-6 K., II. r. 2-3 K. Sóska kg-ja 20-30 K. Paraj tiszt. kg-ja 26-42 K. Burgonya új kg-ja 28-32 K. Retek fekete kg-ja 10-28 K. Ugorka salátánakv. 10-18 K., savanyítani való 14-26 korona. Paradicsom új. kg-ja 24-28 K. Zöldpaprika apró, hegyes drb-ja 0.50-2 K., tölténiv. 2-4 K. Zöldboró hár. kg-ja 65-70 K. Zöldbab kg-ja — K., vajbab kg-ja 48-55 K. Tök főző kg-ja 6-10 K. Karfiol kg-ja 50-70 K. Fejeskáposzta kg-ja 25-40 K. Kukorica cs6-

ves drb-ja 6-8 K. Alma rétesbevaló kg-ja 20-30 K. Érdte nyári kg-ja 30-38 K. Őszibarack kilogrammja 40-120 K. Sárgadinnye kg-ja 24-30 K. Görögdió kg-ja 18-30 K. Vöröshalma I. kg-ja 28-30 K., II. r. 14-22 K. Szőlő új. kg-ja 70-120 K.

Baromfi és tojás.

Csirke rántani való párja 240-350 K., sőtivaló párja 280-400 K., liba hízott kilója 420-500 K. Tyúk élő párja 500-700 K. Tojás darabja 7-14 K.

Bor.

Aug. 18-án nyílt meg Budapesten az Országos Szőlő-és Borgazdasági Kiállítás, számos külföldi vevő jelent meg és nagy érdeklődést tanúsítottak boraink iránt, így a kiállítás nagy sikerrel kecsegtet. Az ideai termés jónak ígérkezik, bár Kecskemét vidékén a szárazság miatt már panaszkodnak a szőlőgazdák. Árak: Kecskeméti asztali bor 10%-os 50 K., 11-11%-os 55-60 K., 12-13%-os 70 K. Tokajhegyaljai 12%-os 80 K., villányi 9%-os 45-50 K. Hevesi 45-50 K. literenként nagyban.

A szeszüzlet.

Az országos szeszértékesítő által megállapított új szeszárak a következők: Finomított szesz, legalább 100 hektoliterenként 200 K., fuvardíj 6 K., 1%-os bizományi jutalék 380 K., ellenőrzési illeték — 70 K., összesen 249-80 K. + adó, forgalmi adó 50-90 hl-nél 252-80 K., 25-49

hektoliterenként 255-80 K., + forgalmi adó. Szeszgyártás szesz szesz 100 hektoliter alapára 135 K., + forgalmi adó. Áll. denaturált szeszrel denaturált szesz alapára 110 K., + forgalmi adó. Adózatlan szesz alapára 145 K., + forgalmi adó. Gyümölcsalutka. Igen élénk kereslettel szomban alig van kiárlat Törököl 330-340 K., seprő 520-530 korona, ab termelőkörös, 10,000 literfokonként, forgalmi adó nélkül.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. A. Békésesaba. Modern trágvatelepek leírását megadja Groffits tanár (Keszthely) Gazdasági Építőszel II. kiadás (Patria, Budapest) művében. Amennyiben az abban közölt kimerítő ismeretanyagból esetleg még nem tudná a helyi viszonyoknak legmegfelelőbb megoldást megállapítani, u. y forduljon közvetlenül a fenti mű szerzőjéhez, küldve vele a rendelkezésére álló, vagy könnyen beszerezhető anyagokat (kő, kavics, agyag stb.) és a gazdasági épületek elhelyezését (vaslatrajz), hogy a legmegfelelőbb megoldás tervezetét elkészíthesse. G. G.

H. J. Debreces. Zsuptótól nem szoktak improvizálni. Ujabbban készítenek azonban agyagból és szindelyből talpokat, melyekről a kötés eszerűpedés módjára készíthik a tetőhéjazatot. Előnye ezen szalmafedési módnak, hogy társasabb mint a kőszemes szalmafedés és tüz oadlen csak a legfelső agragmentes szalmaréteg ág el, a többi azonban be nem ég. Ezen fedés mind ismeretlenn van Groffits: Gazd. építészeti II. kiadás művében. G. G.

DR. SZÁSZ ALFRÉD M.-TANÁR BAKTERIOLÓGIAI ÉS OJTÓANYAGTERMELŐ INTÉZETE BUDAPEST, VII., STEFÁNIA-UT 1/A SZ. Sürgőnycim: Szászal Budapest DR. SZÁSZ ALFRÉD m.-tanár LÉPFENE-SERTÉSORBANC-SERCEGŐ ÜSZÖG-BIPOLÁRS SZEPTIKÉMIA- és BAROMFIKOLERA-ELLENES OJTÓANYAGAIT Kizárólagosan Budapest, VII., Stefánia-ut 1/a alatti intézetében termeli. Sürgőnycim: Szászal Budapest

Munkaruhák gazdaságok és hremek részére olcsó katonaing, alsónadrág zsák ördögbor- és zeugnadrág ponyva kék gépészruha lótarakó kocsisruha, libéria, disz-szűr legolcsóbban kaphatók: Gutmann J. és Társa Budapest, VII., Rákóczi-ut 16. TELEFON: József 100-40 és József 140-65. Kiváratra árajánlat. 2140

GÖZEKEKÖTÉL HEGEDŐS JÓZSEF okt. gépész-üzemeltető KESZTÉLYE Budapest, IV., Papnövelde-utca 1. sz. TELEFON: 99-86. 2968 Sürgőnycim: HEGEMON

HALTENYÉSZTŐ és HALKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST, V., DÉLA-Ú. 8. Telefon: 79-46. Elvállalja tógazdaságok létesítését, kezelést. Elad saját közismert régi kipróbált tenyésztejszóból származó elsőrendű tenyészanyagot. Haltermékeket megvesz, avagy bizományban értékesít belföldön és régi külföldi szerveszete utjára is, a legelőnyösebben saját vasúti kocsiparkjával beszállítást vállal. — Termelési hitelt nyújt. 2909

MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK NAGYTELJESÍTMÉNYŰ DARÁLÓK GAZDASÁGI SZEKEREK MŰSZAKI CIKKEK SATURNUS MŰSZAKI ÉS GÉPKERESKEDELMI R.-T. BUDAPEST, V., RUDOLF-TÉR 1. SZ.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE Alapított 1900-ban. Igazgatóság Budapesten, IX., Üllői-ut 1. sz. (saját székházában). Alapított 1900-ban. Biztosításokat elfogad tűz, jég, baleset, szavtosság- és betörésslopás ellen, ugyesintén az ember életére a legkülönbözőbb módokat szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjrányukban részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz vagy az ország minden működő képviselői közveittel. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készségeel szolgál az igazgatóság. A szövethetel biztosítékal 1920. XII. 31-én: Alapítók 2,000,000 K. Tartalékok 26,700,000 K. A szövethetel költségtérítésére fedezetére mindenképp az évi állásról is közlővel szolgál, az évi állásról 1920-ban 46,100,000 K. Összesen 74,700,000 K.

YAM... takarmány... 1-es rozsa... K. fizetnek... 3800, 1.000, velő... 5200... 48.000... 1000, korona... az árak... aug. 11-én... 150 K.-ért... árak élénk... fel és... összesen... 358 darab... rka tehén... 137 darab... gyar bívaly... esetben... kékent kilo... marha... 1000... 145 K... 188... 188... 300-340 K... r... tlan árak... kedő... 5-54... 2921... ztály... a... vujtunk... n... T... gazda... kat... jót...

DANUBIUS MEZŐGAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
 BUDAPEST, VIII. RÖKK-SZILÁRD-UTCA 10. SZ.
 ALAPTŐKE: 20.000.000 KORONA.
MŰSZAKI ÉS GÉPFORGALMI OSZTÁLY.
 Mezőgazdasági, malomipari és gyári berendezések, gépek, műszaki cikkek.
MÉRNÖKI IRODA.
 Telefon: József 101-80. Sörgőzeim: Mezőker.

lakatosmunkát
 gazdasági építkezések részére készit és raktáron tart
 Farkas és Társa
 vaszerkezeti és lakatosmunkák
 Budapest, VI. Lehel-utca 5. sz.

Föld, szőlő, erdőbirtokok, földbirtokok s mindenféle ingatlanok közvetítését a legelőnyösebb és legbiztosabb alapon vállalja az Eszterházy-Magyarországon, mint megszállott területen. Maffaszkewski „Mehkar” ingatlanforgalmi és expert-impertirodája, Budapest, Rákóczi-utca 3. Telefon: József 77-01

M. BAASZ ADOLF
 gépszijgyára
 BUDAPEST, V., Csanády-u. 7.
 (Egyetem-utca felől 5-4.)
 gépszijakat
 kötő- és varrószijakat és más egyéb technikai bőrcikkokat.
 Ajánl raktáron, előrendelt készletből készíti.
 Telefon: József 101-80.

Mezőkeresztes-Mezőnyárád vasútállomástól mintegy négy km-re lévő mezőgazdasági gazdaságomban, 400-500 métermásra szalmafalozásig, páncélt, vagy haszonrészesedésre teletetésre ürübirkát vállalom
 Piáczek Sándor, Mezőnyárád, Horvát m. 1922

Szőkekeszántást vállal:
Szolinszky Jenő
 mérnök, borszántó-vállalat
 Budapest,
 Telefon: József 109-74. VII. Damjanich-u. 48.
 Távirati cím: Szolinszky Jenő.

Vörösréz pálínkafozóüstök
 minden nagyságban raktáron. Készít és raktáron tart. Megrendelésre készíttetek különleges kivitelű, szalmafalozású, páncélt, vagy haszonrészesedésre teletetésre ürübirkát vállalom.
 Mihály András, Mezőnyárád, Horvát m. 1922

Mest jelent meg! Egyedülálló munka!
A földbirtokreform végrehajtását
 legelőnyösebb és legbiztosabb alapon vállalja az Eszterházy-Magyarországon, mint megszállott területen. Maffaszkewski „Mehkar” ingatlanforgalmi és expert-impertirodája, Budapest, Rákóczi-utca 3. Telefon: József 77-01
 „Az Országos Földbirtokrendező Bizottság elvi jelentőségű határozata”
 A most megjelent könyv, mely a földbirtokreform ügyének minden érvét tartalmazza, a földbirtokreform ügyének minden érvét tartalmazza, a földbirtokreform ügyének minden érvét tartalmazza.
 Árja bérment. Megrendelhető a „PÁTRIA” könyvtárból, Budapest, IX. kerület, Üllői-utca 25. sz.

Eladó pálínkafermentáló-felszerelés
 teljesen jókarbanlevő, azonnal használatba vehető 209 liter tartalmú üst, desztillátor és hűtőeszközök, vörösréz sulya 250 kg. Ezenkívül van vas vízartály, vízcsövek és fa hűtőkád.
 Uradalmi Szőlőtelep, Örkény.

VILLAMOS-berendezések
 SÜSS és TÁRSA
 Budapest, VII. Főv. u. 72. Telefon: József 98-57

Férfi munkásruha
 rendkívül olcsó áron
 Budapest, V. Vörösmarty tér 8. sz. (Eszterházy-utca felől) VII. Francia utca 43-44. sz. (József-utca felől) Állományt készítenek.

BOGAR Magyar Mező- és Erdőgazdasági Munkavállalat
 Budapest, V. Dorottya-u. 11. l. 2.
 Sörgőzeim: Eszterházy Budapest, Interurban Telefon: 88-88. M. kir. postaszámjegyzéki folyó- és eszékasszámja 51.177

Értéktel- és Gazdasági Kereskedelmi Vállalat
GEBHARDT és KAUFMANN
 szarvasmarha-, borjú-, juh- és sertésbirtokosok
 Budapest, VIII. Aggtelek-utca 2. sz., II. em., 7. TELEFON: József 21-23. Helyszín: „Jármas” Budapest.
SZALLIT VESZ
 fehér erdőlyi lester, prima fehér, hantard és kereszt, fekete és kereszt, továbbá előrendelt hasas és friss borjas tehéneket, tenyésztőket, anyakacskákat, anyabirkákat és szilvaféléket napi árban, illetve vágómarhákat.
 Általános feltételek: Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Gebhardt és Kaufmann, Budapest-Ferencváros, Borostyáni Sertésállományok elrendelői: Gebhardt és Kaufmann Budapest-Ferencváros, Nőrév-utca 25.

Olaajomagvait gabonaneműjét gyapjút legmagasabb áron
ZEISLER ARTUR
 Budapest, V., Dorottya-u. 9., főemelet
 Telefon 87-15.

Vállal: Mindennemű mező- és erdőgazdasági, valamint minden ezzel kapcsolatos munkát, nevezetesen: cukor- és takarmányrépa, togeri, burgonya, mák, kender, len, szőlő és minden egyéb kapás, ipari és kertli termény tejjes megművelését és esetleg külön szimunkát, illetve betakarítást, továbbá az összes halászatok aratását és cséplését, erdők kiemelését egy mű-, mint tűzfának, földmunkákat, átvesztéseket, halastavak létesítését és berendezését, gazdasági vagy iparvállalatok építését stb. Aláírt, szakmány, részes, hónapszámos vagy napszámos feltételekkel a legelőnyösebbben. Kivételre bővebb felvilágosítással, árszámítással, tervezéssel, költségvetéssel készítenek, megállapodást létesítenek, szerződnek, azonnal küldi bárhová az országban, valamint megszállott területekre is.

Eichberg Ödön
 szilvagyártó és nyerges
 Budapest, IX., Mester-u. 31.
 Állandóan raktáron tartok különféle, a legjobb anyagból készült, finoman kidolgozott kocsikat.
LÓSZERSZÁMOT
 egyeztetés nagy mennyiségben különféle gazdasági lószerszámot, istállós- és mindennemű lófelszerelést. Minden megrendelést a legrövidebb időn belül elkészítik. 2528

Minden gazda
 a „Köztelek Olcsó Könyvtára” olcsóan. Legközelebb köld a „Patria” r.-t. könyvtárára, Budapest, IX., Üllői-utca 25. sz.

Magyar Élelmiszerszállító és Árukereskedelmi R.-T.
 Hűtőházi osztály: a modern hűtőtechnika követelményeinek megfelelőleg berendezett hűtőházunkban mindenféle élelmiszerkezelés változatlan minőségben hosszabb ideig eltartható. A hűtőházban nyilvános jellegű fogva bárki tetszés szerinti időre, mérsékelt díjteltek mellett beraktározhat (bármily mennyiségben) vad, baromfi, hús, szalonna, zsír, tojás, vaj, hal, gyümölcs, fűszerek stb. élelmiszerkezelés. A beraktározás feltételei, valamint a beraktározandó áruk kezelésére vonatkozó részletes utbaigazítással készséggel szolgálunk.
 Szállítási osztály * Kivitel osztály * Konzerv-osztály * Áru-osztály
 Igazgatóság: BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCA 2. SZÁM.
 Hűtőház: IX. KER., TÓTH-KÁLMÁN-UTCA 8-10. SZ. 2560

Szállítók velési célokra alkalmas
I. o. biborheremagot
 Vásárolok: Szöszösbükkönyt, lóherét, mákot
 legmagasabb áron.
WEINER VILMOS terménykereskedő SZOMBATHELY

A használatban már béke idejében is kitűnően bevált, elpusztíthatatlan
Nehéz Téli Lópokrókat
 5 kg. darabonkénti súlyban, tiszta kenderanyagból készült az Ujgalambosi kenderkikészítő- és pokrócgyár, Ráozalmás, Fejér m.
 Pokrócaink nagyobb tartósság mellett a jó minőségű gyapjupokrócra 50%-al olcsóbbak.
 Megtekintésre próbaküldeménytől szolgálunk, a csomagolási és portóköltségek megtérítése ellenében. 2506

Telefon: 141-10. és 141-16.

Sürgönyeim: Földesur Budapest

Biborherét
 őszi és tavaszi
bükkönyt, borsót
repcét, kömény-
 és egyéb
gazdasági magvakat
 a legmagasabb napi áron
vásárol:
Földes Győző
 mezőgazdasági mag- és terményüzlete
 Budapest, V., Zrínyi-utca 14.

KOLLARIT-BÖRLEMEZ

GAZDASÁGI ÉPÜLETEK, GYÁRAK, MALMOK BEFEDÉSÉRE ÉS RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE A LEGALKALMASABB

GYÁRTJA: EGYESÜLT, UJPEST ÉS MONFALCONE VEGYÉSZETI GYÁRAK
KOLLAR MIKLÓS ÉS BREITNER.
 Közp.iroda: BUDAPEST, VI. Bajza-utca 28.

Csak az a valódi Kollarit-börlemez, melynek tetején az éven át meghódottan állva. - Utazásai-re fogadjon el.

ÉBER ERNŐ, TOEPLER OTTÓ és Társai
 gazdasági üzem- és iparfejlesztő vállalat
 BUDAPEST, V., Széchenyi-utca 1.
 TELEFONSZÁMOK: 97-99, 94-96, 193-195. Táviratcím: FERAX Budapest

Legmagasabb áron vásárol gazdáktól kivitelre és belföldi szükségletre

gyapjút mákot repcét
kifejtő- vagy velőcukorborsót

Legjutányosabban szállít gazdaságok részére munkásruhákat és lópokrókat gépeket, petróleumot, benzint présdrótot és sodronyfonatokat gabonaszakokat, ponyvakat

Magyar Vadkiviteli Vállalat R.-T. Budapest, IX., Tóth-Kálmán-utca 8. szám. (Hatóház.)
 Telefonszám: József 12-61. Sürgönyeim: Vadhus Budapest.

Lőtt vadat minden mennyiségben **átveszünk** a ezért a legmagasabb árat fizetjük.

Szállítóinknak kiváncsra minden évszázadot nyújtunk. Nagybbr vadászati eredményeket saját közegünk által a legközelebbi vasúti állomáson átvevünk. A szállítmányok árát az átvétel után azonnal kiegyenlítjük. Egyben értesítjük a szállítási feltételeket, hogy módunkban áll a szállítók részéről a legelőnyösebb feltételekkel, melyekből kérjük a közérdekű engedély előzetes beiktatását, vagy az engedély számát és a kiállító hatóság címének közlését.

LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST 56.
 Szesz-, élesztő-, keményítőgyárak gépészeti berendezése.
 Stabilgőzgépek. Felstabilgőzgépek. Gőzházán. Dieselmotor. Vashordók.

EREDETI SIMMERINGI
12 HP magánjáró benzinmotor
 mely **Csépel** (800 % vagy 900 % cséplőt hajt)
Vontat
Szánt (10 óra alatt 4 holdat, 7 kg. holdankénti bevezetővel).

DÉNES B. RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 BUDAPEST, VI., VILMOS-CSASZÁR-UT 61. SZ.
 TELEFON: 46-03. 2709

FOKOZZUK GAZDASÁGAINK JÖVEDELMÉT!

Telefon: 97-99
„IRUS-MŰVEK” HADY. KÖZP. MŰSZ. IRDA BUDAPEST, VI., PÖRMAJCSKY-Ú. 21.
 Specialitásként szállít azonnal: **LEJÓBBAN BEVÁLY SZAB.**

„IRUS” DARÁLÓKAT és MALOMBERENDEZÉSEKET
 az összes gazdasági magvak, szűlés és rostos termények feldolgozására.
Továbbá szállít 4. és 3. vasúti Herkules motorekét
 benzin- és petroleumhajtásra berendezve.

A modern technika legelőnyösebb alkotása.
 Órákint felszánt 1 kat. holdat. Bármely kötött anyagtalajban vagy laza homoktalajban kifogástalan munkát végez

Szánt Arat Csépel Vontat
 Könnyű, egyszerű kezelés, nagy teljesítmény, minimális üzemeltetés.
 Elsőrendű referenciák. 2501 Legmegelőnyösebb jótállás.
 Képes ismertető árajánlat ingyen és bérmentve!

BIBÓ KÁLMÁN Gabonakereskedelmi Részvénytársaság
 Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 16. szám.

Telefon: 107-23, 131-60.
 Sürgönyeim: BIBÓKAL BUDAPEST
Fiókok: 1614
 Battonya, Debreczen, Devecser, Duna-földvár, Énying, Szilasbólyás, Veszprém

Szállítunk és veszünk mindenféle terményeket, magvakat és takarmánycikket.

Lótartók!

Mindenféle LŐSZERSZÁMOT és NYERGEKET

szállítunk bármily mennyiségben. 2613

KOLHÁNYI TESTVÉREK

szíjgyártók és nyergesek
Budapest, IX., Viola-utca 48. sz.

Telefon: József 53-09.

Viznyomású olajsajtókat

minden nagyságban, teljes olajmalmi berendezéseket

bármilyen teljesítményre a legbevérlőbb szerkezetben 2038
gyárti és azonnal szállítja.
J. DIEFFENBACHER ÖRÖKE, EPPINGEN SS. (BADEN)
Férfiüggyel szolgál a magyarországi vaterkegviselőket
Molnár és Pintér cég
Budapest, V., Árpád-utca 2. szám.

Röpcé- és napraforgóolajat

herdónkint és vagonvételben vesszünk.

Kérjük erre ajánlatot.
„PHÖBUS” Műszaki és Olajkereskedelmi Részv.-Társ.
BUDAPEST, V., BALATON-UTCA 10. SZ. 2908 TELEFON: 164-45

Gőzekeköteleket

szavatolt legmagasabb szintű szilárdsággal eredeti gyári áron azonnal szállítjuk
Toepffer Róbert
gőzcsatlósai vállalkozó
Budapest, I., Mészáros-utca 6. Telefon: József 85-05.

SELYPI MELASSZETAKARMÁNY

Leggyorsabb és legjobb ábrak a
nőrendekmarhák, tehének és tyúk részére.
Az ösztörel és analízis garanciával szállítja a
TAKARMÁNYGYÁRAK KÖZPONTI IRODÁJA
(Budapest, IV. ker., Szervita-tér 3. sz.)
Bürogyólcim: Furgos Budapest. 2909 Telefon: 139-16.

ZSAR,

ponyva, zsinagáru
kapható: 2909
SCHILLINGER MIRA R.-T.,
Budapest, Rudolf-rakpart 7. sz.
Zsák- és ponyvakészítőüzem.

CSÉPLÉSRE legolcsóbb tőzeg

elsőrangú minőségben, teljesen légszáraz állapotban, azonnal szállítja
Magyar Hollandi Földmívelő R.-T.
Ősi tőzegtétele. 2810
Eladási iroda: Magyar Hollandi Földmívelő R.-T., Budapest, V., Balvány-utca 16.

VILBAMOS

TELEPEKET, berendezéseket, uradalmak, kastélyok részére tervezünk és építünk. Villamoscsatlós anyagokat, lámpákat rakományokkal szállítunk. Több uradalom jelenleg szerelés alatt.
HOFFER és SZOMMER mérnökök műszaki és elektrotechnikai vállalat
Budapest, VI., Eötvös-utca 29. szám. Telefon: 49-03, 2922

Farkas Péter

Építési vasmunkák és álló berendezések
Készítési raktára
BUDAPEST V. Váci-út 36

Alapítva 1882. **Rácsos kapu, ablak**

Bajor Ignác

Budapest, V., Váci-út 16. Telefonszám: 14-37

Urtica védjegyű Tejoltópor

fitinó, kiadós és olcsó, 50 és 200 K-ás csomagolásban.
Készíti: Rácz János laboratóriuma, Kiskunhalas.

Kéteprendszerű gézekkel bérszántást vállal

HAJDU LÁSZLÓ okt. gépészmérnök, Budapest, VIII., József-körút 49. 2916
Telefon: József 22-66. Bürogyólcim: „Hajdó” Budapest.

Löcsös-kocsik, szekerek,

alkatrészek, mezőgazdasági járműk, **Karterházy** a egyéb hajtókocsik, bútorok, háztartási cikkek, gyermekkocsik, ajtók, ablakok, autókarcoszerelők stb. stb.
tömeggyártás
NEUSCHLOSZ-LICHTIG REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T., BUDAPEST
Eladási iroda: BUDAPEST, V., BALATON-U. 2.
TELEFONSZÁMAK: 79-43, 161-73. 2878

Triőrök

marott sajttal minden gabonafeldolgozásra.
Cséplőgép-szítók.
Törekrostok. Mindennemű lyukasított lemezek.
Stahel és Lenner
trikó- és lemezgyártógyár r.-t.
Budapest, VI., Országbíró-utca 44-46.

MOTOR-ÉSGÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ

BUDAPEST, ERZSÉBET-KIRÁLY-ÚT 57.
GYÁRTI
BENZINSZIVÓGÁZMOTOROKAT, GENERÁTOROKAT

Többtermelés!

A Hatvani Növénynevelő R.-T. eredeti hatvani nemesített őszibúza
vetőmagjai kat. holdankint 150-400 kg. többtermelést biztosítanak. Jegyztesse elő szükségletét azonnal az egyedárúsító
Magyar Magtenyésztési R.-T.-nál
Budapest, IV., Szép-utca 1.
Telefon: 66-53, 68-54. Bürogyólcim: Granarium.
Kérje az N. 136. számú ismertetőt.
Saját tenyésztésű, kiváló szavatoltan fajtiszta és jó osztraképességű gazdasági, konyhakerti és virágmagvak.
Kertészeti és méhészeti eszközök.
A Magyar Magkereskedés árjegyzőke ingyenes bérmentve. 2907

WOHANKA-FELE GAZDASÁGI MALOM

KÉSZÍT: TÉSztALISZTET, FŐZŐLISZTET, KENYÉRLISZTET, ÉTKEZÉSI DARÁT ÉS HIZLALÁSI DARÁT.

Méret, súly, teljesítmény:
Malom hossza — kb. 4 méter
— szélessége — kb. 1 1/2 méter
— magassága — kb. 2 1/2 méter
— súlya — kb. 1200 kilogr.
Kövek átmérője — kb. 10" — 800 mm
Mindkét kö magassága — kb. 520 mm
— súlya — kb. 580 kilogram
Maghajtókör forgó-
rője — kb. 700 mm
Maghajtókör forgó-
latazása — kb. 220
Erőszükséglet molornál — kb. 5 loerh
Órábinti teljesítmény 90%, hirtelen:
Szállít lisztben — kb. 75 kilogram
Durva darabban — kb. 300 kilogram
Finom darabban — kb. 200 kilogram
Sima lisztben — kb. 150 kg

A teljes malom irányára

Ezen malom bármilyen meglévő helységben alkalmazható és azonnal készre helyezhető. Keresse helyet igényel. Kézen kezelhető. Járása nyugodt és biztos. Vezérlése nem igényel külön szakértelmet, mert egyszerű és csodálatos. A lisztet azonnal szétválasztja a székelyi székelyekkel vanak bányák

A MAGYAR ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRGYŐKÖSSÉGE

Paba

SZEKESVÉRSÉG
OSZTÁLY

Állási Keresők

Gazd. alkalmazottak

Szilygyártó ajánlkozók nagyobb uradalomra. Legnagyobb birtokosok, birtokosok, gépesítők, nyaralók készítői és váll. Haring, Budapest, G-utca 37., földsz. 1. 6899

Gazdai vagy mag. árosi állást keresek október elsejére 41 éves. nős, nagy uradalom és mintagazdaságból hosszú gyakorlattal bíró egyén. Benesik Pál, Nagyköri, Szolnok megye. 6904

Bognári állást keresek gazdaságba. Cim: Bákosszentmárton, Pesti-út 45. szám, bognár. 6905

Kertész állást keres, ki a virág-, gyümölcs- és konyhakertészetben, művelés- és gondnokságban járatos. Barmikori település. Bőrcs Mihály, Pécel, Bartoshegy-n. 10. Pesti m. 6906

Földmőrlő, szakkepéssé, 30 évi gyakorlattal állást keres. Magtársai vagy egyéb bizalmi állást is elfogadna. Cim: Balogh, Maza, Tolna m., Heggermalmom. 6907

Főkertész, nős, 36 éves, a kertészetet minden ágában járatos. Állást betöltene, esetleg állást elvállalna. Cim: Máté Mihály, Kaposvár, Sétány-n. 19. 6909

Vincellér-kertész-méhész, hosszabb gyakorlattal, szorgalmas, főképp egyén, állást keres. Cim: „6911” alatti a kiadóhivatalban. 6911

Magyar királyi vincellériskolát végzett szőlész, ki a szőlészeten, gyümölcsösökben, konyhakertészetben és piacokon hosszabb ideig nagygyűjtő bir és hosszabb ideig nagygyűjtő uradoknál alkalmazva volt és bizonyítványokkal rendelkezik, megfelelő állást keres, elvállal kisebb gazdaságot is és nagyban dínyes termelést saját családtagjával. Stüklein József kertész, Mezőtúr, Várház. 6908

Konvenciók kertészi vagy főkeresői állást keres 33 éves, nős, kis családdal keresek október elsejére, esetleg október elsejére. Nagy praxissal művelés, virág- és boltgárrendszert vezetésben. Nagyobb kertészet vezetését is vállalja. Szives megkér: István. Cim: István kertész, Békéscsabán. Pápatóvár, Veszprém m. 6910

Uradalmi számtartó, mérlegképes, elsősorban 12 év óta egy nyolcezerholdas uradalomban alkalmazásban n. állást váltóztatni óhajlja. Ajánlatok: Polgár I. uradalmi számtartó címre. Szécsény, Nógrád m., k. földendők. 6913

Házvezetőnők vagy anyaszerzők ajánlkozók 40 éves intelligens nős, római káth. szorgalmas, német nyelven, a háziartás minden ágában és gazdaságban járatos. Megkérésre kéretnek Varga Istvánéknak, Hentaller uránéknak, Békásmagyar, Fő-u. 36. 6917

Urasági

Méhésznek társnak, méhészként uradalomba vagy magánüzemű 44 méhesállással bíró egyén. Cim: Roszspál, Salfamajor. 6926

Kanászszámadói állást keresek egy-egy, tenyésztésben szorgos nagy gyakorlattal. Cim: Gándor György kanászszámadó, Nagybecskény uradalom, Zala m. 6924

Állási keresek október 1-re 2 éves szőlészeti szakiskolai és piacmesterei tanulmányt végeztem, 47 éves, hosszabb gyakorlattal, főképp ember vagyok. Sella Imre, Székesfehérvár, Öreghegy, 836. szám. 6927

Házitanítói állást keresek 17 éves tanú (vidékre le), mekké, 24 éves, egyetemi halgató (volt tanárjelölt), aki már több éve van hasonló aleksiműködésben, I-II gimnázium tanításában nagy gyakorlattal bír. Szives megkérésre: Barthe Jenő, Vámosgyörk kérék. 6928

Kertész, 40 éves, családostól, konyhakertészetben járatos, nős, gyermektelen, azonnal vagy október 1-re állást keres. Szives megkérésre: Vurglich Lajos, Tass, Pesti megye. 6929

Kertész, 40 éves, családostól, szőlészeti, gyümölcsösökben, virágkültetésben ért. október elsejére konvenció állást keres. Burda Károly, Tápiószecske. 6931

Gazdaságban tudóval segéd-kertészek házartásban, varrásban, esetleg bizalmi állásra alkalmas. Megkérésre: Földmőrlő nagygyűjtő 6980* jellege alatti a kiadóhivatalban. 6930

Tisztességes családiból való 17 éves fiú szobanosi állást keres konvencióra vagy kézműves mesterségre. Burda Károly, Tápiószecske. 6932

Műkertész 25 éves, intelligens, nős, október elsejére vagy január 1-re, felmondással állást vállalom. A kertészetet minden ágában járatos. (Tá., virág-, konyha- és boltgárkerti, faiskola, szőlészeti, méhészeti, magtermelés és nemeselek) iskoláiban jártasságra hivatkozva kéri közlést, fűrdő, nagyobb uradalmak szives ajánlatát. „Balogh”-ra 6935* jellegre a kiadóhivatalba kéri. 6935

Uradalmi gépész-kovács állást keres október 1-re, esetleg segéd-dél. Cim: Kikly József gépész-kovács, Monor, Rákóczi-utca 18. Pesti megye. 6933

Szőlő-borkészítő, kertgáza-ság és méhésztudás keres azonnalra is. Cim: Mantler Kornél, Veszprém, Kőd-utca 9. szám. 6934

Kertész kis családdal, a kertészetet minden ágában járatos, október 1-re konvenció állást keres. Cim: Iváncsics István, Nyírtassa, Szabolcs m. 6935

Gépész-kovács, segéd-dél állást keres. Dugosy, Győr, Ágyúgyári létes. 6937

Házvezetőnők menne jó-gányos gazdasághoz intelligens ötévesnyelven, Sertés-, baromfi-nevelésben, kert- és méhésztudásban nagy jártassággal bír. Csékely István, de jó bánásmódot keres, esetleg kastélyföldgondnok is meg. Megkérésre: „Nagyon szorgalmas 6988” jellegre a kiadóhivatalba kéri. 6935

Kertész, 47 éves, nős, gyermektelen, virág- és konyhakertészetben járatos, október elsejére, lehetőség konvenció állást keres. Jelenlegi helyén, bel. már 5 éve van, birtoklását végeztet hagyja el. Erti a kertészetet úgy a magyar-, mint a boltgárrendszert szerint. Diakertészetben, mag- és élelmiszertermelésben stb. járatos. Ötven darab melegágyi ablakja és hozzávaló kertje van. Cim: Vajda Péter kertész, Bonnyóújend, n. p. Somlyóváráshely, Veszprém m. 6935

Allatok

Eladó 7 éves fedett telivér-mér. Con., Amoro-, Siczoraváló-tól lovasgolyva és borsajta. Bárd Berg Tibor, Rójtók, Sopron megye. 6844

Kosok 5 db házi fésűs és 5 db francia fésűs, oladok. Egri főkapitány zseléri gazdasága, n. p. Tápiószecske, Pesti m. 6976

36 darab tenyésztes, rambouillette-mérnök. 1-2 éves, eladásra kerül. Sajóvámosi gazdaság, Állomás Sármarcsány, n. p. Sajóvámos, Borsod m. 6904

Eladó 4 lipicai almászsírka kanca, 5 évesek, teljes hibátlanok, előg gyorskak, páronként 250.000 korona. Ezek közül 2 amerikai kanca és herélt, gyorsak, hibátlanok, 500.000 korona. Egy telivér lovagló hímű, baró lestriz uradalomból származó, levdől: egy fekete kanca 6 éves, szintén lovagló hímű. Megkérésre: Weiszman Hugó, Pápa. 6908

Eladó 40 darab fajliszta mangalic tenyésztesek. Most hadászati, 60 darab februári mátsa. Potényi gazdaság, Csesz-ósz. 6971

Veszek egy pár 6-7 éves peji-kanca hímű, vagy erősebb jakkorlovat, kifogástalanul behajtható. Régi Előjáró, Dojtár, Nógrád m. 6477

Lelejtő jogszabály részére keresek frisehorjait vagy kőmellű, esetleg drágább lehetneket. Levelet érkezőleg kéri: Kohn József, Budapest, Rottenbillar-utca 35. 6479

Az itálya-marsóitól oskítólap borsgazdaságnál 100 db 1/2 éves mangalicamálca kerül eladásra. Az anyag előrendű és tenyésztéshez is alkalmas. Ajánlatokat kérem az alábbi címre küldeni: Csikótelep borsgazdaság vezetőjének, Ithás, n. p. Pápa, Veszprém m. 6484

Eladó 1 pár nagyon gyors szürke lipicai koszló és egy pár pedigreese behajtott amerikai oskó. Kherndi Kálmán, Baza. 6884

400 darab birkát ajánlok feles tartására. Cim: FABIÁN Sándor postagönyök, Kelenföld. 6938

Mangalicamálca, 140 darab, 140 darab, szilveszter 50 darab és 20 anyakoca, mind 1 évesek, eladó. Vitéz György, FÁJ, posta Abonyiemere. 6935

Kiadnék 600 darab szilveszter-repülő. A területre, esetleg birodalomra. Ajánlatot kéri. Hírdő 6936* jellegre a kiadóhivatalba. 6936

Eladó bajor királyi sarvári ménesebbeli ezerszámú Orwell nevű 15 éves mén. Cim: Hertlendy Ándor, Kutaskompa, n. p. Kutak. 6919

Szarvasmarhát 20-30 db-ig felébe vállalk. Cim: Czeglédy András, Debrrecs, Szechenyi-út 20. szám. 6920

„Westfalia” tejsseparatorok

mindennemű tejgazdasági eszközök, tej-, vaj- és sajtkészítő telepek berendezése legelőnyösebben

STANGA JÓZSEF tejgazdasági, gépkereskedelmi és műszaki vállalatának, Budapest, I., Keleti-Károly-u. 26/a. vásárolhatók. Telefon 188-20.

Felsőbogarjai béruradalom, n. p. Kanying, elad 1-1/2 éves pirostarka nevelők. 6928

Eladó báro Jozsefszky József alsóhidvégi uradalomban keltő darab saját tenyésztes világozó, hároméves amerikai kanca, 150 cm magas, borsajta, árak 300.000 K. Megkérésre: postaállomás: Külső-Tengely, Vant Tengely. 6927

Eladó 100 db átvesselt, páronként 50-55 kg. Állag-sulyu, mangalic szilveszter. Vilmos gazdaságban, Tolna m. 6943

Vannék körülbelül 100 darab szilveszter, 10 darab kan, szőke mangalic nevelők. Ajánlatot kérek kisebb mennyiségűre is, de csak jó, lehetőleg kifogástalan mintatenyésztésből. Ajánlatot Frank Sebő gyulajmaji gazdaság, Csesz, Fejér megye küldendők. 6944

Eladó komondorkölykek 4 db kan, 2 szava magyar komondorkölyök, darabonként 4000 korona. Szállítható aug. 20-án. Mányok urad. (Szécsény). Nagykertész, posta Gyöny, Győr m. 6945

Ajánlatok 25 db f. rendű törzskönyvezett 4-8 éves fajtehenet

10 liter darabonkénti legaranciaúval. Továbbá egységesszerűt szállításra 1. rendű fiatal szentgáli jármos-ökröket, fajteheneket, öszköket és tinókat bármily mennyiségben.

László László marhakereskedő

Pápa, Fő-utca 23. Telefon: 51. sz. 2992

Ifj. Pajzs Gyula országosan törzskönyvezett telivér szimmentáli törzstenyésztésből

eladó 10 db 2-éves űsző 15 db részben fiatal számfelteti tehén

Weiler Gáspár és Fiai

Czelladómők, szállít elsőrendű tenyészteheneket, űsző- és ökröröröket, továbbá jármos-ökröket legelőnyösebb napl áron. 2964

Intarurban telefontszám: 21

LUXUS- és igáslóvak állandóan kaphatók.

Tenyész- és vágómarhák, jármos-ökrök

Schön Testvérek Kaposvár, Berzsenyi-u. 32. Telefon: 316. 2991

Tenyész- és mindenféle haszonsertéseket felkeltőreleson értékesít és beszeres:

Sárkány Rezső sertésüzemeltető, Budapest, VIII., Csepregy-utca 1. 2725

Legelőrendű jármosökröket tinókat, bonyhádi teheneket, öszköket, továbbá

angol félvér kocsilovakat

és hidegvérű igáskancákat bármely időben és bármily mennyiségben egyezség szerinti szállítók.

Weiser Antal, Dombóvár, Intarurban telefont: 28.

Legelőrendű eredeti bonyhádi teheneket, írta borjakokat, hasasokait, tenyészbírákat

vármely időben, bármily mennyiségben egyezség szerinti szállítók.

Fischer S. Sándor tehenkereskedő. 2992

Törvényességgel bejegyzett cég. Kőbányai Iroda: Budapest, VI., Hajós-u. 12., 13/4. Bajai házban. Telefon: 134-69. Intézők: Klapcs, D101-ut. 1. sz. Telefon: Klapcs 25. (2x) 1. sz.

FIAT A VEZETŐ VILÁGMÁRKA **FIAT**

EXCELSIOR MOTOREKE TEHERAUTÓK TRAKTOROK SZEMÉLYAUTÓR

GYÁRTMANY ŪZEMBEN LEGJÓBB ÉS LEGOLCSÓBB

MAGYAR FIAT

MŪVEK R.-T. ELADÁSI OSZTÁLYA BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉR 18. TELEFON: 124-53.

Elvállalok: ingatlan-adásvételi és bérbeadási megbízásokat, Vltás, peres, vagy más esetekben szakértői szerepet. Üzemtervek elkészítését.

Birtokbecsöléseket vételnél, bérletnél. **Házbecsöléseket.** Főváros melletti birtokok termelésének és magasabb jövedelmezésének állandó szakértői irányítását, vezetését percentuációért. 2950

Keresek: Eladó prima birtokot, ezer holdig és azon felül, bármily értékig, igényjogosult vevőim részére. Főváros környékén kisbirtokot, esetleg gyümölcsösrel, kis szőlővel, ur. házzal, 5-20 millió koronáig! Kisebb és nagyobb birtokotokat. 2950

Eladók: Kle- és középbirtokot, főváros mellett és távolabb. Bérházakat, villákat és családi házakat. **Megbízásra szállítok:** Állatokat, vetőmagvakat, gazdasági gépeket, eszközöket, anyagokat, olajokat stb. eredeti gyári áron, szakértői gondossággal.

TOKAJI N. LÁSZLÓ okleveles gazda, gazd. egyt. igazgató, v. birtó és jószágigazgató

Gazdaság-kereskedelmi és ingatlanforgalmi irodája, Budapest, VIII., Stáhlly-utca 5., I. em., 5. a. (Rákus-térrel melletti) TELEFON: József 5-4-44.

Gőzekék,

„ASTRA“ GÁZEKÉK, LAKÓKOSCIK, VIZHORDÓ-
KOSCIK, SODRONYKÖTELEK azonnal szállíthatók.

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRŐGYŰNKSÉGE
BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32. 2738

BENZINT

motorekékhaz,
valamint autobenzint

motorhajtó

(nyers) gázolajat

MAYER és MOLLER

OLAJ-, GÉPKENŐCS- ÉS VEGYIPARI GYÁR R.-T.,
Budapest, VI. ker., Eötvös-utca 42. szám.

TELEFONOK: Ipari és kereskedelmi: 75-80. Rendelési osz-
tály: 75-81. Szállítási osztály: 75-82. Köny-
velés: 75-83. Kéltő raktártelep: Budapest, V., Ipoly-u. 15. és
V. Visegrádi-u. 64. Telefon: 148-30. Vasúti telephely-
telep: 170-54. telefontám. Újpesti telephely: 19-24. telefontám.
Kivételre módányos feltételek mellett üzleti kedvezmény.

Import petróleumot, speciális istálló-égőolajat, mindennemű gép- és henger-
olajat, towotte gépszirt, fekete, sárga la, valamint sárga és kék uszó
kocsikenőcsöket és mindennemű speciális kenőanyagokat, valamint kátrány- és
bőrfedéllemezeket, aszfalt elszigetelőlemezt, karbolineumot, fedél-
mázt, kátrányt, facementet, szurkot és minden más speciális kátránytermékeket szállít

QUITTNER és KOLLMAN

termény- és gabonakereskedők
Központ: Budapest, V., Géza-utca 9.

Táviratcím:
FUNDAMENTUM
BUDAPEST

Fiókok: Miskolcz és Nagykanizsa
Hengergőzmalom és szeszgyár: Szentmártonkúta

Uj RABA teherautók
REIMAN Budapest, V., Vörösmarty-tér 3.
Telefon: 141-03, 148-77. 2910

Plombák
és fogók
Ujagh Árpád
Budapest, I.,
Horthy-M. ut 86.

LÓSZERSZÁM

Igás és jukker, pokróc, férfi és női nyergek
GÁL MIHÁLY szígyártó, BUDAPEST, VI.,
Lázár-utca 16. (Operaház mögött)
Gloss harder löszerszámok állandóan raktáron.

Használt
és új ZSÁKOK

kaphatók JUSZÁKÓI
KOHN JAKAB székelyke-
rekedőnéi
SZEGED, SOCSKAY UTCA 8.
Telefon: 12-66, 12-75. Fióktelep: WIEN

Gőzekebárszántást

őszi és tavaszi szántást, gyeptréset, szőlőtelepek
faiskolák, erdősitések mély rigórozását elvállalja

izeri IZSÁK GYULA

gőzekebárszántási vállalat.
BUDAPEST, I., KENDE-U. 12. Telefon: József 88-13.

Pyroleumvilágítás

50%-kal olcsóbb mint bármely más világítóanyag, nem tűzveszélyes, nem füstöl, szagtalan,
Gazdasági épületek világítására kiválóan alkalmas

Próbaküldemény 170 korona utánvét mellett.

Benzint, motorhajtó (nyers) gázolajat, pyroleumot, mindennemű gép-
és hengerolajat, kocsikenőcsöt, gépszirt legjutányosabban szállít:

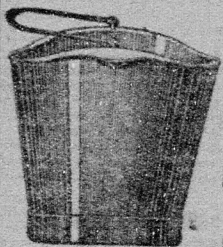
„METEOR“ Világítási és Olajkereskedelmi R.-T.
Budapest, IX., Közraktár-u. 28. Telefon: József 45-91.

BŐRBU TOROK

és ezek elkészítéséhez külföldi finom marhabőrök is
raktáron. Gobelin-fauteu ilők, ebédlöszékek. Párná-
zott ülőbutorok speciális műhelye. Renoválás és bőrfestés

KENDI SÁNDOR
Budapest, IV., Korona-utca 1. Telefon: 74-74.

TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖR ÉS BERENDEZÉSEK,

mint encenbergi fejővödörök, fejőszil-
kék, tejbödönök, tejmérők, tej-
hűtők, kannák stb. Teljes

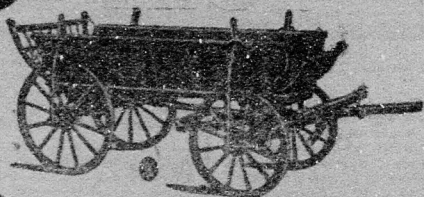
vaj- és sajtgyárak berendezése.

A világhíró LANZ tejföldözögépek vezérképviselése.

Ajánlattal szolgál!

HANN ARTHUR és TÁRSAI BUDAPEST, VIII.,
Üllői-ut 62/B. 2710

Hazai gyártmány:

WEISS MANFRED ACÉL ÉS
FÉMMŰVEI R.-T. GYÁRÁBÓL

Lófogatu és ökörfogatu gazdasági szekerek

és ezek alkatrészei: kerekék, löcsök, oldalak stb., legjobb kivitelben olcsón kaphatók.
Ábrás árjegyzéket és legolcsóbb ajánlatot készséggel küld!

„PYRAMIS“ Magyar Földbirtokosok és Földbérlok Kereskedelmi R.-T.

Budapest, VI., Teréz-körút 26. sz.
TELEFON: 65-49, 65-50. 2671 Sörgöncim: PYRAMIS BUDAPEST